

CZWARTEK

26 MARCA 2015

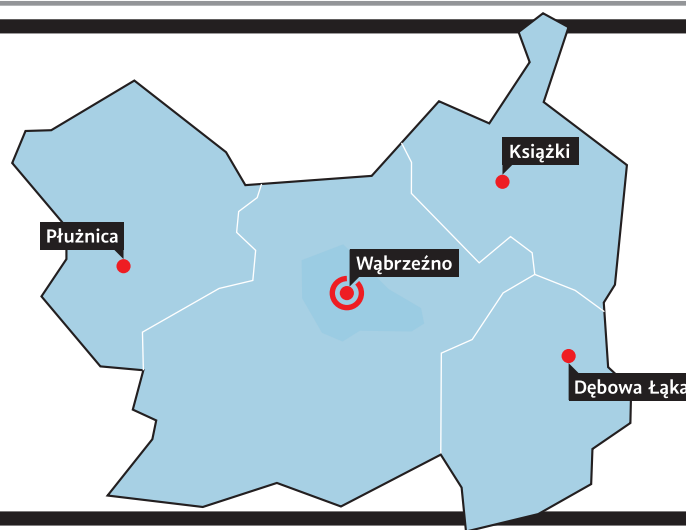
nakład: 3000 egz.
ISSN: 2080-0878

1,79 zł

w tym 5% VAT

nr 12/2015 (311)

CWA

TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

W tym numerze:

POWIAT

Niosą pomoc chorym
dzieciom

Od niedawna funkcjonuje
u nas hospicjum domowe

➤ str. 2

OŚWIATA

Szkoły kusily uczniów

Wąbrzeskie podstawówki
zorganizowały drzwi otwarte

➤ str. 8-9

ZDROWIE

Operacyjne leczenie
żylaków

Od kwietnia można będzie
skutecznie leczyć szpeczącą
nogi przypadłość w wąbrze-
skim szpitalu

➤ str. 2

WĄBRZEŹNO

Zagłosuj i zbuduj
place zabaw

W mieście mogą powstać
dwa nowe place zabaw. Wszyst-
ko w rękach mieszkańców

➤ str. 3

POWIAT

Kasa na studia
dla niepełnosprawnych

➤ str. 4

Sędzia ukarany dyscyplinarnie

WĄBRZEŹNO ➤ W piątek sąd dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku wydał orzeczenie w sprawie Jerzego Ż., sędziego w stanie spoczynku z Wąbrzeźna. Za to, że pożyczał pieniądze i ich nie oddawał przez dwa lata nie dostanie... podwyżki

Sąd uznał Jerzego Ż. winnym pożyczania i nieoddania pieniędzy od kilku wąbrzeźnian, w tym również od osób, w których sprawach orzekał. Gdański sąd zmienił ustalenia z postępowania dyscyplinarnego prowadzonego w Toruniu. Wcześniej była mowa o pożyczonych 108 tys. zł i zwróconych 18 tysiącach. Sędzia miał pożyczyć o 15 tysięcy złotych mniej. Wyrok jest nieprawomocny.

Sędzia Ż. był w przeszłości nie tylko wieloletnim prezesem Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie, ale i wiceministrem sprawiedliwości. Nie ustalono, co było przyczyną kłopotów finansowych sędziego. Na ten temat krążą różne domysły, sugerujące np. zamiłowanie do hazardu.

– Sąd dyscyplinarny rozpatrywał niegodne zachowanie sędziego, sprzeniewierzenie się zasadom uczciwości – informuje rzecznik prasowy Sądu Apelacyjnego w Gdańsku sędzia Roman Kowalkowski. – Kiedy uzasadnienie wyroku zostanie przygotowane, strony będą mogły odwołać się do sądu dyscyplinarnego drugiej instancji przy Sądzie Najwyższym. Odwołanie może złożyć zarówno rzecznik dyscyplinarny, jak też ukarany

sędzia. Ale równie dobrze może to uczynić minister sprawiedliwości.

O sprawie poinformował nas Czytelnik (nazwisko do wiad. red.), jeden z uczestników postępowania: – W piątek w Gdańsku zeznawało sześć osób, wezwanych było więcej, ale część nie dojechała. Kilkanaście lat temu miałem sprawę sądową, Jerzy Ż. orzekał.

Wyrok był dla mnie niekorzystny. Po jakimś czasie poprosił mnie o pożyczkę. Nie dałem pieniędzy i poinformowałem kilka osób, że

u mnie był. Okazało się, że im był już winien pewne kwoty.

Co mają zrobić ludzie, którym emerytowany sędzia winien jest niemałe pieniądze? Pozostaje im jedynie droga sądowa w postępowaniu cywilnym. – Jeśli osoby, od których sędzia pożyczył pieniądze, czują się pokrzywdzone i mogą udowodnić, że nie dotrzymał on przyjętych ustaleń i terminów zwrotu pożyczki, mogą dochodzić swoich roszczeń, składając pozew cywilny – wyjaśnia sędzia Roman Kowalkowski. Nieoficjalnie udało nam się ustalić, że kilka takich postępowań jest już w toku. W tym wypadku bowiem sędziego nie chroni immunitet.

Krzysztof Zaniewski

Wąbrzeźno

Gdzie po naukę, gdzie po pracę?

Podczas III Targów Edukacji i Pracy maturzyści mieli okazję dowiedzieć się, co im proponują szkoły wyższe, zapoznać się z ofertami pracy oraz skorzystać z pomocy doradcy zawodowego.

W targach, które odbyły się w sali konferencyjnej starostwa powiatowego w miniony poniedziałek, wzięli udział uczniowie szkół ponadgimnazjalnych z Wąbrzeźna i z Wronia. Przedsięwzięcie przygotowano głównie z myślą o tegorocznych maturzystach. Uczestnicy targów mogli zapoznać się z ofertą edukacyjną szkół wyższych i szkół policealnych.

Przyciągnąć kandydatów chciał m. in. Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wyższa Szkoła Bankowa i Policealna Szkoła Medyczna – uczelnie mają swoje siedziby w Toruniu. Zaprezentowała się też Policealna Szkoła Dla Dorosłych „Akademia Wiedzy” w Wąbrzeźnie.

Spodobała nam się oferta Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Mają tam takie kierunki jak innowacyjność i zarządzanie sferą publiczną oraz humanistyka 2.0, która łączy się z informatyką – mówią licealistki Klaudia Jabłońska, Aleksandra Pladzyk i Dominika Barańska

dokończenie na str. 4

Niosą pomoc chorym dzieciom

POWIAT ➤ Od niedawna funkcjonuje u nas hospicjum domowe dla dzieci

Zespół terapeutyczny jest gotowy otoczyć opieką paliatywną młodych pacjentów cierpiących na takie schorzenia jak m.in. choroby nowotworowe, dystrofia mięśniowa czy poważne inwalidztwo wynikające z uszkodzenia układu nerwowego.

Wąbrzeskie hospicjum jest filią bydgoskiego Domu Sue Ryder, który od 1996 roku udziela kompleksowych świadczeń zdrowotnych z zakresu opieki paliatywnej dzieciom i dorosłym. Są one bezpłatne (na postawie kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia). Ośrodek rocznie obsługuje ponad 1,2 tys. pacjentów.

– Na terenie części powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, w tym wąbrzeskiego, pacjenci nie mają dostępu do hospicjum domowego dla dzieci – mówi Aleksandra Lewandowska, kierownik ds. rozwoju świadczeń medycznych w Pallmed sp. z o.o., prowadzącym Dom Sue Ryder w Bydgoszczy. – Postanowiliśmy wypełnić tę lukę. Opieka paliatywna obejmuje leczenie nieprzemijających objawów, niesienie ulgi i wytchnienia rodzinie oraz opiekę w czasie umierania i w okresie żałoby. Celem opieki paliatywnej nie jest przedłużanie życia, ale poprawa jego jakości.

Ten rodzaj opieki przeznaczony jest dla dzieci cierpiących na choroby zagrażające życiu, w których postępowanie lecznicze jest możliwe, ale też może okazać się nieskuteczne (np. choroba nowo-

tworowa, nieodwracalna niewydolność narządowa: serca, wątroby, nerek) oraz dla pacjentów, bez możliwości wyzdrowienia, kiedy leczenie ma wyłącznie paliatywny charakter i zwykle rozciąga się na wiele lat (np. mukopolisacharydozy).

Opieka paliatywna dotyczy także schorzeń, w których mogą pojawić się długie okresy intensywnej terapii nastawionej na przedłużenie życia i pozwalającej dzieciom na normalną aktywność, mimo że nadal istnieje zagrożenie przedwczesną śmiercią (np. mukowiscydoza, dystrofia mięśniowa). Z opieki hospicjum domowego mogą również skorzystać pacjenci w stanie poważnego upośledzenia neurologicznego, które może spowodować osłabienie i podatność na komplikacje oraz doprowadzić do nieprzewidzianego pogorszenia, ale nie jest zwykle uważane za schorzenie postępujące. Chodzi o poważne złożone inwalidztwo takie jak po uszkodzeniu mózgu lub rdzenia kręgowego, włączając w to niektóre dzieci z ciężkimi postaciami porażenia mózgowego.

Kwalifikacji do objęcia opieką dokonuje lekarz hospicjum domowego dla dzieci na podstawie wystawionego skierowania przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, m.in. lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) lub innego specjalistę np. z poradni neurologicznej czy szpitala.

Dom Sue Ryder zapewnia regularne konsultacje lekarza pedia-

try, nie rzadziej niż 2 razy w miesiącu oraz pielęgniarskie (co najmniej 2 razy w tygodniu) oraz zabiegi rehabilitacyjne w razie potrzeby. Personel każdorazowo odwiedza małego pacjenta w domu. Placówka może również zapewnić opiekę psychologiczną i socjalną. Opieka świadczona jest do czasu śmierci pacjenta. W przypadku gdy zarówno lekarz jak i rodzice uznają, iż opieka nie jest potrzebna w takim zakresie, istnieje możliwość jej zawieszenia lub rezygnacji.

Pacjenci i ich rodziny mogą bezpłatnie wypożyczać sprzęt rehabilitacyjny oraz drobny sprzęt medyczny, taki jak np. ssak, koncentrator tlenu, pulsoksymetr, koflator kaszlu. W Domu Sue Ryder, przy ulicy Roentgena 3 w Bydgoszczy działa także nowoczesne centrum rehabilitacji dla dzieci, w ramach którego podopieczni hospicjum domowego mogą skorzystać z kompleksowej porady lekarza rehabilitanta, neurologa, neurologopedy i fizjoterapeuty, a także z nowoczesnych sal rehabilitacyjnych i wysoko specjalistycznych terapii. Korzystanie z oferty leczniczej i rehabilitacyjnej jest również bezpłatne. W siedzibie placówki funkcjonuje również Poradnia Osób Osieroconych, której wykwalifikowany personel może towarzyszyć rodzinie w najtrudniejszych chwilach.

Telefony kontaktowe do hospicjum domowego dla dzieci: 605 630 008, (52) 343 02 23.

(pg)

Wąbrzeźno

Pijany za sterami lokomotywy

0,78 promila alkoholu w organizmie miał maszynista, który kierował w Wąbrzeźnie pociągiem przeznaczonym do naprawiania torowiska kolejowego. Grozi mu do 2 lat więzienia.

W sobotę wąbrzescy policjanci otrzymali informację, że mężczyzna kierujący lokomotywą spalinową SM42 może znajdować się pod wpływem alkoholu. Zatrzymali maszynistę do kontroli na boczniczy w okolicach dworca kolejowego w Wąbrzeźnie. Okazało się, że 50-letni mieszkaniec

Wrocławia miał w organizmie 0,78 promila alkoholu. Funkcjonariusze zabrali mu dokument uprawniający do kierowania pojazdem kolejowym.

Wrocławianin stanie teraz przed sądem.

(pg)

Gmina Wąbrzeźno

Okradali gospodarstwa

Trójka złodziei grasowała w lutym po gminie Wąbrzeźno, okradając tamtejsze gospodarstwa. Policja zatrzymała w tej sprawie mieszkańców powiatu toruńskiego.

Rabusie odwiedzili gospodarstwa w Józefkowie, gdzie straty wyniosły 1200 zł, w Ryńsku – suma szkód to 4500 zł, w Orzechowie – 1000 zł i w Ludowicach, gdzie łączna wartość skradzionych przedmiotów to 8945 zł.

Policjanci zatrzymali podejrzanych o dokonanie tych kradzieży. To dwóch 38-

latków oraz 30-latek, wszyscy są mieszkańcami powiatu toruńskiego. Mężczyźni usłyszeli zarzuty kradzieży i kradzieży z włamaniem. Jeden z podejrzanych odpowie też za podpisanie się cudzym nazwiskiem w punkcie skupu metali kolorowych.

(pg)

Wąbrzeźno

Operacyjne leczenie żylaków

Żylaki szpecą Twoje nogi i powodują dyskomfort? Od kwietnia możesz pozbyć się problemu w Nowym Szpitalu w Wąbrzeźnie.

Do tej pory zabiegi chirurgii naczyniowej były przeprowadzane w wąbrzeskiej lecznicy sporadycznie. Dzięki pozyskaniu przez szpital chirurga naczyniowego, od kwietnia operacje żylaków będą wykonywane dwa razy w miesiącu.

Kwalifikacja do zabiegu jest dokonywana na podstawie badania USG dopplerowskiego,

podczas którego lekarz ocenia stan żył głębokich, perforatorów i żył powierzchownych – ich drożność i wydolność zastawek.

Operacja polegająca na usunięciu niewydolnych żył powierzchownych lub niewydolnych perforatorów wiąże się z krótkim pobytem w szpitalu.

(pg)

Wąbrzeźno, Orzechowo

Narkotykowe wpadki młodzieńców

Marihuana, extasy, amfetamina oraz nielegalny tytoń – to zeszłotygodniowy bilans działań wąbrzeskiej policji.

W minioną środę policjanci znaleźli w domu 24-letniego mieszkańca Orzechowa 38,53 g marihuany, 10 tabletek extasy, wagę służącą do ważenia środków narkotycznych oraz 305,55 g krajanki tytoniowej.

– Mężczyzna usłyszał łącznie sześć zarzutów, m.in. posiadania, udzielenia i umożliwiania użycia środków narkotycznych. Nielegal-

nym tytoniem zajęła się służba celna – informuje Michał Głębocki, oficer prasowy wąbrzeskiej policji.

Prokurator rejonowy zastosował wobec mężczyzny środek zapobiegawczy w postaci poręczenia majątkowego.

W piątek przy ulicy Legionistów w Wąbrzeźnie uwagę patrolu policji zwrócił młody mężczyzna, który okazywał wyraźne zdener-

wowanie na widok mundurowych. W pewnej chwili wyrzucił na chodnik zawiniątko z folii aluminiowej i wziął nogi za pas.

Policjanci zatrzymali 23-letniego mieszkańca Wąbrzeźna. Okazało się, że próbował pozbyć się 0,52 g amfetaminy. Usłyszał zarzut posiadania narkotyków.

(pg)

REKLAMA

**BIURO DORADZTWA I POŚREDNICTWA
W DOCHODZENIU ODSZKODOWAŃ PO WYPADKACH**

Tomasz Przybyszewski, 87-400 Golub-Dobrzyń, ul. Rynek 20, e-mail: biurotp@op.pl

DORADZTWO BEZPŁATNE!

PŁATNOŚĆ WYŁĄCZNIE PO UZYSKANIU ODSZKODOWANIA

POTRZEBUJESZ PROFESJONALNEJ POMOCY? DZWOŃ! tel. 608 380 227

**TYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO**

CWA

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Rynek 20
tel. (56) 68 22 680
e-mail: redakcja@wpr.info.pl
Redaktor Naczelny:
Adrianna Błaszkievicz
Dział reklamy:
tel. (56) 68 22 680
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Ogłoszenia drobne:
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Dworcowa 4
tel. (56) 68 22 680
Wydawca:
Wydawnictwo
Promocji Regionu Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń
ul. Rynek 20
Druk:
EDYTOR Sp. z o.o.
10-364 Olsztyn, ul. Tracka 10

Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo do ich redagowania i skracania. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Zagłosuj i zbuduj place zabaw

WĄBRZEŹNO ➤ W mieście mogą powstać dwa nowe place zabaw. Wszystko w rękach mieszkańców

Władze miasta chciałyby, by jeden plac został wybudowany na terenie Szkoły Podstawowej nr 3 przy ul. Tysiąclecia. Lokalizację drugiego wskazała spółdzielnia mieszkaniowa. Miałby powstać przy ul. Gen. Hallera, naprzeciwko parku Wąbrzeskiego Domu Kultury.

Miejsca do zabaw w ramach konkursu ma postawić i wyposażyć firma Nivea. Do tej pory

wybudowała 100 placów zabaw w miastach i gminach w całej Polsce. W tym roku zamierza utwo-

Głosowanie odbędzie się za pośrednictwem strony www.nivea.pl/podworko

żyć kolejne 40 miejsc.

Jeśli wąbrzeźnianie się zmobilizują jest szansa, że dwa place powstaną właśnie u nas.

Głosowanie odbędzie się w dwóch turach. Pierwsze w terminie od 1 do 30 kwietnia (do godz. 23:59). W pierwszym etapie wyłonionych będzie 20 lokalizacji. Kolejne głosowanie, po którym poznamy następne 20 miejsc, będzie prowadzone od 1 do 31 maja (do godz. 23:59). Każdego dnia można oddać jeden głos.

(pg)

Wąbrzeźno

Staże dla niepełnosprawnych

Czterech niepełnosprawnych absolwentów za pośrednictwem urzędu pracy może odbyć płatne staże u pracodawcy.

Kandydaci powinni mieć orzeczony umiarkowany lub lekki stopień niepełnosprawności lub posiadać orzeczenie równoważne oraz być w wieku do 30 lat. Stażyści będą otrzymywali od urzędu pracy świadczenia na rehabilitację zawodową w wysokości 650 zł miesięcznie dla absolwenta z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz 500 zł miesięcznie dla osoby z lekkim stop-

niem niepełnosprawności.

Pracodawcy mogą natomiast liczyć na premię z tytułu odbycia stażu przez absolwenta, w wysokości stanowiącej iloczyn liczby miesięcy odbytego stażu i kwoty 400 zł, w przypadku, gdy stażysta posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub 200 zł miesięcznie jeśli absolwent ma orzeczoną lekką stopień niepełnosprawności. Premia zo-

stanie wypłacona po zakończeniu stażu.

Osoby, które chciałyby odbyć staż zawodowy mogą kontaktować się z Powiatowym Urzędem Pracy w Wąbrzeźnie, ul. Wolności 44 pok. 9, nr tel. 56 690 04 07.

Staże będą realizowane w ramach programu aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych „Junior”.

(pg)

REKLAMA

Uwaga!

Szybki Internet

już jest w Twojej okolicy!

Centrum Technologii Informacyjnych

e-MISJA

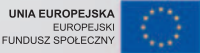
Podłącz się już dziś i płać 1 zł za abonament do końca czerwca 2015 r.*

Taryfa	Do dnia 30.06.2015	Pozostały okres umowy
Internet Start 1024/256 Kbps	1 zł	30 zł
Internet Standard 2048/512 Kbps	1 zł	39 zł
Internet Sprint 4096/512 Kbps	1 zł	55 zł
Internet Splendor 6144/1024 Kbps	1 zł	69 zł
Zestaw odbiorczy z montażem i opłata instalacyjną	0 zł	0 zł

Promocja obejmuje zasięgiem miejscowości: **Gmina Radzyń Chełmiński:** Radzyń Chełmiński, Radzyń Wybudowanie, Radzyń Wieś, Fijewo, Nowy Dwór, Czeczewo, Kneblowo, **Gmina Wąbrzeźno:** Stanisławki, Ryńsk, Ludowice, Orzechówko, Trzciano, Przydwórz, Węgorzyn, Orzechowo, **Gmina Stolno:** Pilewice, Sarnowo **Gmina Płużnica:** Wielkądź, Kotnowo, Goryń, Józefkowo, Płużnica, Czaple, Bartoszewice, Bielawy, Orłowo, Ostrowo, Nowa Wieś Królewska, Pólko, Uciąż, Bagart, Mgowo, Błędowo, Działowo, Dąbrówka, Płachawy,

Masz Internet w innej sieci? Nie jesteś zadowolony z usług?
Zgłoś się do nas z umową i ostatnią opłaconą fakturą a my podłączymy Cię do naszej sieci i udzielimy rabatu na abonament do końca trwania umowy z innym operatorem.
***Oferta ograniczona do dnia 31 marca 2015 r. *Oferta tylko dla nowych klientów.**

Centrum Technologii Informacyjnych e-Misja
87-214 Płużnica 64 • tel. 509 574 056 lub 56 688 74 52 • www.e-misja.org.pl

DOTACJE NA INNOWACJE
Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Wąbrzeźno

Blok na miarę XXI wieku

Jeszcze w tym miesiącu ma ruszyć remont i rozbudowa bloku operacyjnego i izby przyjęć w wąbrzeskim szpitalu.

Według planu, prace zakończą się we wrześniu

Szpital ma już pozwolenie na budowę. Aktualnie trwają procedury związane z uprawnieniem się decyzji. – Powiat dołożył wszelkich starań, żeby szybko wydać decyzję o pozwoleniu na budowę, co jest istotne ze względu na krótki czas realizacji zadania – mówi Jacek Misiótek, wiceprezes zarządu wąbrzeskiej lecznicy.

Pierwsze prace powinny ruszyć jeszcze w marcu. Dzięki rozbudowie szpital będzie wreszcie posiadał nowoczesny blok operacyjny. Oprócz dwóch sal operacyjnych powstaną m.in. pomieszczenia sanitarne, szatnie, magazyny, pokój wybudzeń, sale przygotowania pa-

cjentów oraz lekarzy.

– Prace remontowe zostaną tak zorganizowane, by nie zakłócały w znacznym stopniu działalności szpitala – zapewnia Jacek Misiótek. – Remont izby przyjęć wymaga czasowej zmiany lokalizacji. Planujemy ją przenieść do pomieszczeń znajdujących się w pawilonie szpitalnym.

Cała inwestycja obejmuje 740 m kw. powierzchni. Jej wartość to 4,5 mln zł, z czego 57 proc. stanowią fundusze unijne. Pozostałe koszty szpital pokryje z własnych funduszy. Według planu, prace mają się zakończyć do końca września.

Tekst i fot. (pg)
OGŁOSZENIE

Firma VAMBRESIA Fabryka Opakowań Bogucki Andrzej w Wąbrzeźnie, zatrudni:

OPERATOR DRUKARKI FLEKSOGRAFICZNEJ

Zakres obowiązków:

- Nadzór nad przygotowaniem i realizacją druku flexo
- Samodzielna obsługa maszyny drukarskiej, fleksograficznej
- Praca zgodna z procedurami stanowiskowymi i zasadami BHP
- Kontrola jakości druku
- Przebrabianie maszyny oraz ustawianie parametrów produkcji
- Zapewnienie efektywnej pracy obsługiwanej maszyny

Wymagania:

- Minimum roczne doświadczenie w pracy na stanowisku drukarza fleksograficznego
- Umiejętność nadzorowania przebiegu procesu druku, ze szczególnym uwzględnieniem najwyższej jakości druku
- Umiejętność montażu matryc fotopolimerowych
- Umiejętność mieszania farb
- Umiejętność obsługi komputera
- Sumienność, samodzielność, dokładność, odpowiedzialność
- Komunikatywność i umiejętność pracy w zespole

Oferujemy:

- Zatrudnienie w oparciu o umowę o pracę na pełen etat
- Pracę w pełnym wymiarze godzin, w systemie zmianowym
- Możliwość rozwoju zawodowego

Aplikacji prosimy przysyłać na adres mailowy sekretariat@vambresia.com.pl lub osobiście na portiernię firmy ul. Żwirki i Wigury 22, 87-200 Wąbrzeźno z dopiskiem „praca z ogłoszenia CWA”.

Druga szansa na wykształcenie

EDUKACJA ➤ Każdy uczeń w wieku 15-18 lat, który ma problemy z ukończeniem gimnazjum z powodu kłopotów w nauce bądź nie realizowania obowiązku szkolnego, może zostać przyjęty do Ośrodka Szkolenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy w Grudziądzu

– Zdobywanie wykształcenia na zasadzie uczestnictwa w OHP jest jedną z dróg uzyskiwania wiedzy ogólnej i przygotowania zawodowego w ramach polskiego systemu oświaty – mówi Beata Polkowska, kierownik OSIW w Grudziądzu. – Swoją ofertę kierujemy do młodzieży w wieku 15-18 lat, która z różnych przyczyn chce realizować obowiązek szkolny lub obowiązek nauki łącząc naukę z pracą. Jest to najczęściej młodzież, która ze względu na różnorodne problemy edukacyjne i wychowawcze ma trudności z ukończeniem edukacji w normalnym trybie. Zapraszamy wszystkich chętnych do skorzystania z oferty ośrodka. Zapewniamy bezpłatne zakwaterowanie i wyżywienie w internacie, umowy o pracę, za które uczestnik dostaje wynagrodzenie, miejsca praktyk w wybranym zawodzie, szeroką ofertę bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych w ramach świetlicy środowiskowej, pracownię komputerową, siłownię.

Młodzież kierowana jest do placówki OHP przez kuratorów, poradnie pedagogiczno-psychologiczne, ośrodki pomocy

społecznej, pogotowia opiekuńcze, sądy dla nieletnich, policję i domy dziecka. Każda osoba przyjęta do ośrodka uzupełnia wykształcenie ogólne w zakresie gimnazjum z jednoczesnym przyszkoleniem do wykonywania określonej pracy albo zdobywa kwalifikacje zawodowe w ramach formy pozaszkolnej, którą jest Rzemieślnicza Nauka Zawodu. Kształcenie ogólne jest realizowane w Zespole Szkół Nr 1 w Grudziądzu. Praktyczne przygotowanie zawodowe odbywa się u pracodawców zewnętrznych (rzemieślników) lub też w specjalistycznych warsztatach na terenie ośrodka.

Absolwent OHP otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły, a po zdaniu egzaminu z przygotowania zawodowego – tytuł zawodowy lub zaświadczenie o ukończeniu przyuczenia do wykonywania określonej pracy. Zatrudnienie i przygotowanie zawodowe uczestników OHP odbywa się na podstawie indywidualnych umów o pracę zawartych pomiędzy pracodawcą a uczestnikiem OHP – na zasadach dotyczących pracowników młodocianych. Zgodnie z tym uczestnicy

OHP otrzymują wynagrodzenie za czas pracy i nauki, korzystają z przysługujących im świadczeń socjalnych, a okres przygotowania zawodowego zaliczany jest im do stażu pracy.

Ośrodek prowadzi nabór w roku szkolnym 2015/2016 w następujących formach kształcenia:

gimnazjum z oddziałami przysposabiającymi do pracy klasa I (bez umów o pracę), gimnazjum dla dorosłych klasa II, III (umowy o pracę, zaświadczenie o ukończeniu przyuczenia), Rzemieślnicza Nauka Zawodu i Szkolenie Kursowe (uzyskanie tytułu zawodowego w zawodzie, umowa o pracę).

Kształcenie zawodowe odbywa się w warsztatach szkoleniowo-produkcyjnych ośrodka

w zawodach: stolarz, elektryk i kucharz.

oprac. (pg)

Szczegółowe informacje można uzyskać pod adresem: Ośrodek Szkolenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy, ul. Parkowa 18, 86-300 Grudziądz, tel/fax 056 46 217 24, e-mail: osiw.grudziadz@ohp.pl oraz na stronie internetowej www.kujawsko-pomorska.ohp.pl

Wąbrzeźno

Kasa na studia

Osoby niepełnosprawne, które chciałyby kontynuować naukę na uczelni wyższej, mogą starać się o dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd”.

Pogram „Aktywny samorząd” podzielony jest na moduły i obszary wsparcia. Moduł II dotyczy pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

– Warunkiem uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w module II jest znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, nauka w szkole wyższej, szkole policealnej, kolegium lub otwarty poza studiami doktoranckimi przewód doktorski – mówi Justyna Przybyłowska, kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie, realizującego program.

Wsparcie obejmuje opłatę za naukę, czyli czesne. Jeśli student nie pracuje, czesne za jeden kierunek studiów dofinansowane jest w całości. Dotacja może być zwiększona o równowartość połowy kosztów opłaty za naukę na kolejnym lub kolejnych kierunkach studiów. Osoby zatrudnione muszą mieć natomiast wkład własny w wysokości 15 proc. wartości czesnego w przypadku, gdy studiuje na jednym kierunku i 65 proc., kiedy chcą skorzystać z pomocy studiując na dwóch lub więcej kierunkach.

Dofinansowanie w ramach modułu II dotyczy także dodatku na pokrycie kosztów kształcenia. Na ten cel można otrzymać do 1 tys. zł.

Dodatek ten może być zwiększony (nie więcej niż 700 zł) w sytuacjach, gdy np. wnioskodawca ponosi dodatkowe koszty z powodu barier w poruszaniu się lub komunikowaniu i potrzebuje pomocy tłumacza języka migowego lub asystenta osoby niepełnosprawnej. Do 500 zł dodatku na pokrycie kosztów kształcenia więcej może dostać osoba, która ponosi koszty z tytułu nauki poza miejscem zamieszkania i nie więcej niż 300 zł, gdy posiada ważną Kartę Dużej Rodziny.

Niepełnosprawni kontynuujący naukę mogą się starać się także o dofinansowanie dodatku na uiszczanie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego do 4 tys. zł.

Wnioski o pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym można składać w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie do 30 marca (dotyczy II semestru roku akademickiego 2014/2015) i od 1 do 30 września (dotyczy I semestru roku akademickiego 2015/2016)

Druki wniosków dostępne są w PCPR i na stronie internetowej centrum: www.pcpwabrzezno.pl.

Program „Aktywny Samorząd” finansuje Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. (pg)

Wąbrzeźno

Gdzie po naukę, gdzie po pracę?

dokończenie ze str. 1

– Prowadzimy już po raz piąty nabór na kierunek opiekun w domu pomocy społecznej, a po raz drugi na opiekunkę środowiskową. Nasi absolwenci i słuchacze często korzystają z okresowych wyjazdów do pracy w Niemczech – mówi Lucyna Dorau-Szrubka, sekretarz szkoły. – Jeśli będzie dużo chętnych, planujemy otworzyć kierunek asystent osoby niepełnosprawnej. Praca takiego asystenta polega na opiece domowej nad osobą niepełnosprawną ruchowo lub nie radzącą sobie psychicznie.

Istniejąca od 4 lat Wyższa Szkoła Demokracji w Grudziądzu kusiła takimi kierunkami jak politologia, dziennikarstwo czy pedagogika.

– Mamy takie specjalności jak np. administracja publiczna czy polityka bezpieczeństwa wewnętrznego. To są zawody jak najbardziej przydatne. Przychodzą do nas studenci, którzy wiążą swoje plany ze służbami mundurowymi. Współpracujemy z mediami, orga-

nizujemy spotkania z politykami. Zainteresowanie naszą ofertą jest spore – przekonuje pani Hanna, przedstawicielka szkoły.

Swoje stoiska miała też Wojkowska Komenda Uzupełnień w Grudziądzu, agencja pracy „Sherpa” oferująca pracę w Holandii czy Powiatowy Urząd Pracy w Wąbrzeźnie.

– Informujemy m.in. o możliwościach korzystania ze staży i szkoleń. Młodzież pyta o dotację na własną firmę. Przedstawiamy aktualne oferty pracy – lokalne i z sieci EURES (zagraniczne) – mówi Marlena Muzalewska, pośrednik pracy i doradca klienta w PUP.

Uczestnicy targów mogli też skorzystać z usług doradcy zawodowego z Mobilnego Centrum Informacji w Toruniu. – Proponuję im wsparcie z zakresu wyboru dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej, np. mówię czym należy się kierować wybierając szkołę, kierunek studiów czy zawód, informuję ich jak i gdzie można szukać ofert pracy. Oferuję także pomoc przy

sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych – opowiada Monika Kosińska, doradca zawodowy.

Co młodzież zyskała dzięki udziałowi w targach?

– Można się wiele dowiedzieć o kierunkach kształcenia. Spodobała nam się oferta Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego. Mają tam takie kierunki jak innowacyjność i zarządzanie sferą publiczną oraz humanistyka 2.0, która łączy się z informatyką – mówią licealistki Klaudia Jabłońska, Aleksandra Pladzyk i Dominika Barańska.

– Takie targi to dobry pomysł. Jeśli ktoś nie jest zainteresowany studiami, może się zapoznać z ofertami szkół policealnych. Wzięliśmy wnioski o skierowanie na staż. Chciałybyśmy go odbyć po ukończeniu szkoły – opowiadają Anna Młodziejewska, Roksana Konopacka i Jagoda Westfal z Zespołu Szkół we Wroniu.

Organizatorem targów był Punkt Pośrednictwa Pracy w Wąbrzeźnie.

Tekst i fot.

Paulina Grochowalska

Przedsięwzięcie przygotowano głównie z myślą o tegorocznych maturzystach. Uczestnicy targów mogli zapoznać się z ofertą edukacyjną szkół wyższych i policealnych

Od lewej Lucyna Dorau-Szrubka, sekretarz Policealnej Szkoły Dla Dorosłych „Akademia wiedzy” w Wąbrzeźnie oraz słuchaczki Hanna Utnicka i Małgorzata Miazgowska przedstawiały ofertę szkoły

Wycinka drzew tańsza

PRAWO ➤ W przyszłym roku w życie muszą wejść nowe przepisy, dzięki którym zapłacimy znacznie mniej za wycinkę drzew niż dotychczas

Żeby wyciąć drzewo z posesji, potrzebne jest zezwolenie wydane przez właściwy organ: wójta, burmistrza czy prezydenta. Obowiązek tej nie obejmuje drzew młodszych niż 10-letnie, chyba że roślina znajduje się na nieruchomości zabytkowej lub jest częścią parku narodowego lub rezerwatu przyrody. W innych przypadkach za wycinkę powinniśmy zapłacić.

W SKRÓCIE

WĄBRZEŻNO **Przeżyj tajemnicę męki i śmierci Chrystusa.** W Wielką Środę o godz. 17.00 w sali widowiskowej Wąbrzeskiego Domu Kultury mieszkańcy będą mieli okazję obejrzyć i przeżyć Misterium Męki Pańskiej „Pasja oczami Marii Magdaleny”.

W rolę wcieli się członkowie grupy teatralnej Talitha Kum wraz z przyjaciółmi: Łukasz Otręba Natalia Wójcik, Magdalena Domagańska, Jarosław Szczepański, Bartłomiej Zaleskiewicz, Mateusz Rudnicki, Szymon Rudnicki, Agata Zywert i Sandra Otręba.

(pg)

Opłaty są niebagatelne. Stawki zależą nie tylko od grubości pnia, ale także gatunku drzewa. Przykładowo: w tym roku za wycięcie drzewa do 25 cm objętości za każdy centymetr objętości zapłacimy do 345,30 zł. Za drzewo powyżej 700 cm już prawie do 4,5 tys. zł. To maksymalne stawki. Najtaniej wyniesie nas wycinka topoli, wierzby, klonu (13,84 za cm obwodu). Najwięcej zapłacimy za cisa, jodłę czy miłorzębą.

Możemy też dostać karę, jeśli zniszczymy trawnik lub kwietnik. Za metr kwadratowy trawy trzeba zapłacić ponad 58 zł, za kwietnik już ponad 500 zł.

Stawki za wycinanie roślin są horrendalne. Zdarza się, że deweloper, który chce postawić blok mieszkalny, płaci za usunięcie drzew miliony. Dla gminy to dodatkowe wpływy. W Golubiu-Dobrzyniu takich kokosów nie ma. W ostatnich dwóch latach burmistrz udzielił 71 zezwoleń na usunięcie drzew. Choć za zgodę trzeba płacić, jest też szereg przypadków, w których można odstąpić od pobierania opłat. I tak też często dzieje się w Wąbrzeźnie.

W zeszłym roku wycięto tu prawie 400 drzew i 296 m kw. krzewów. Urząd naliczył za to tylko 13,5 tys. zł kary. W zamian za wycinkę nakazano posadzić prawie 1200 drzew i ponad 500 m kw. krzewów. Samorząd także zleca wycinkę drzew. W 2013 r. na jego zlecenie usunięto 146, ale nasadzone 544 drzew i prawie 1400 krzewów. W zeszłym posadzono ponad 600 drzew i 1164 krzewy.

– W 2013 roku zieleń wzbogaciłymi głównie sosną zwyczajną, brzozą brodawkowatą, ałyczą, ligustrem pospolitym – wymienia Anna Borowska z wąbrzeskiego magistratu. – Wśród nowych nasadzeń były również żywotniki, brzozy, dęby, jarzęby, świerki, lipy, klon, jałowce, tawuły, irgi, berberysy, forsycje, cisy, krzewuszkę, cyprysiki i wiele innych.

W 2014 nowe rośliny pojawiły się m.in. przy jeziorach Zamkowym oraz Frydek, przy ulicach: Matejki, Mikołaja z Ryńska, Mickiewicza, Wolności.

W Sejmie trwają przymiarki do tego, aby drastycznie obniżyć opłaty za wycinkę drzew. Mają być one

Stawki za wycinanie drzew są obecnie horrendalne

kilkunastokrotnie niższe niż teraz. Przyjęto m.in. założenie, że wartość starych drzew – powyżej 300 cm obwodu pnia – będzie malała ze względu na przewagę w takiej roślinie procesów obumierania. Obecnie obowiązuje zasada zakładająca wzrost wartości rośliny wraz z jej wiekiem. Maksymalna stawka przy obwodzie powyżej 500 cm ma wynieść po poselskich poprawkach 376,07 zł. Stawki maksymalne zostaną wprowadzone w ustawie, rzeczywiste ma określać rozporządzenie.

Burmistrz Wąbrzeźna Leszek Kawski: – Ochrona przyrody to jedno z głównych zadań samorządów, a każde wycięte drzewo to kolejna szkoda dla środowiska – trudno więc w tym kontekście myśleć o tym, czy propozycja posłów przyniesie straty finansowe samorządom czy też nie. Moim celem nie jest uzyskiwanie dochodów dla miasta z tytułu wycinki drzew. Staramy się zachowywać tereny zielone i urządzać ich coraz więcej. Przed każdą wycinką bardzo wnikliwie rozpatrujemy każdy wniosek, w niektórych przypadkach prosimy też o opinie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska. Pozytywne decyzje wydawane są wyłącznie w uzasadnionych przypadkach i pod określonym warunkiem. Każdy wnioskodawca musi za jedno wycięte drzewo posadzić kilka innych. Na wywiązanie się z tego zadania ma trzy lata. Po tym okresie, jeżeli w czasie kontroli stwierdzimy, że tych drzew nie ma, będzie musiał uiścić opłatę naliczoną za wycinkę. Jeżeli drzewa będą rosły – opłata zostanie mu umorzona.

Na razie ustawa nie została poddana pod głosowanie. Przepisy muszą jednak wejść w życie do 15 stycznia, bo poprzednie rozwiązania zostały zakwestionowane przez Trybunał Konstytucyjny.

(Kaf)

REKLAMA

**profil
zaufany**

**ZAŁATWIAJ
SPRAWY URZĘDOWE
PRZEZ INTERNET**

JUŻ OD DZIŚ MOŻESZ ZAŁATWIAĆ SPRAWY URZĘDOWE PRZEZ INTERNET!

Wystarczy jedna wizyta w Urzędzie Gminy, podczas której założysz profil zaufany. Profil zaufany to bezpłatna alternatywa dla podpisu elektronicznego. Dzięki profilowi można załatwić sprawy administracyjne drogą elektroniczną. Działa on podobnie jak odręczny podpis – identyfikuje osobę, która ten profil wykorzystuje.

Korzyści ze stosowania profilu zaufanego:

- oszczędność – uzyskanie i korzystanie z profilu zaufanego nie wiąże się z ponoszeniem kosztów,
- poprawa bezpieczeństwa w porównaniu do podpisu składanego w sposób odręczny,
- niezależność od dodatkowych urządzeń – nie wymaga stosowania czytników kart, ani instalacji oprogramowania,
- możliwość załatwienia większości spraw administracyjnych przez internet.

Jedno konto umożliwia załatwianie spraw w urzędzie gminy, w starostwie powiatowym, urzędzie wojewódzkim, ZUS-ie i wielu innych instytucjach. Nie czekaj! Już dziś zacznij korzystać z nowych możliwości!

Lista urzędów, w których utworzone zostały Punkty Potwierdzające Profil Zaufany i adresy kontaktowe:

**Urząd Gminy
w Płużnicy**
Sekretariat
tel. 56 687-52-00

**Urząd Gminy
Grudziądz**
pokój nr 103
tel. 56 45-111-16

**Urząd Gminy
Wąbrzeźno**
pokój nr 1
tel. 56 687-75-44

**Urząd Gminy
Unisław**
USC
tel. 56 686-87-20

**Urząd Miasta
i Gminy Łasin**
Sekretariat
tel. 56 466-50-43

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Internetowy urząd” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ADMAR

Najcieplejsze okna na rynku
w najniższych cenach!

**DRZWI
ŻALUZJE
ROLETY**

WĄBRZEŻNO
ul. GRUDZIĄDZKA 22
tel. 56/687-21-11
Promocja na bramy garażowe!

REKLAMA

**SALONY
SPORTOWE
STELA-MAR**

PROMOCJA*
**599
zł**

PROMOCJA BEST KID 24" ALUMINIUM
*PROMOCJA OBOWIĄZUJE DO 02 04 2015

**WĄBRZEŻNO – KOPERNIKA 7
NOWY SKLEP - GEN.SIKORSKIEGO 8**

To już ostatnie dni promocji!

Wyślij z komórki ogłoszenie do naszych tygodników

1. Wpisz w telefonie komórkowym dowolnej sieci SMS z treścią ogłoszenia. Zaczniij od podania prefiksu AF.CBR (ogłoszenie do Tygodnika Regionu Brodnickiego CBR), AF.CWA (ogłoszenie do Tygodnika Regionu Wąbrzeskiego CWA), AF.CGD (ogłoszenie do Tygodnika Regionu Golubsko-Dobrzyńskiego CGD), AF.CLI (ogłoszenie do Tygodnika Regionu Lipnowskiego CLI). Po spacji wpisz treść ogłoszenia.
 2. Prefiks musi być oddzielony spacją od treści ogłoszenia – jest to warunek konieczny przyjęcia ogłoszenia przez system. Maksymalna liczba znaków razem z prefiksem, znakami interpunkcyjnymi i spacjami w obrębie jednego SMS-a wynosi 160. Treść SMS-a nie może zawierać polskich znaków (ą,ć,ę,ł,ń,ó,ś,ż,ź).
 3. Wyślij SMS z treścią ogłoszenia pod numer 73880. Koszt SMS-a to 3,69 zł brutto (3 zł netto plus VAT 23%). Przykładowa całość powinna wyglądać tak: AF.CLI (spacja) Kupie samochód, tel. 123 456 789.
 4. Otrzymasz od nas potwierdzenie otrzymania SMS-a o treści: Dziękujemy za przesłanie ogłoszenia. Redakcja CLI (CWA, CGD lub CBR).
 6. Na ogłoszenia do wydania czwartkowego czekamy do poniedziałku do godz. 24.00.
 7. Jeden SMS oznacza jednorazową emisję ogłoszenia.
- Szczegółowy regulamin wysyłania i publikowania ogłoszeń przez SMS dostępny jest na stronie internetowej www.wpr.info.pl.

Promocja trwa do 31 marca 2015 r. Regularna cena ogłoszenia drobnego to 4,92 zł brutto (4 zł plus VAT 23%). Promocja nie obejmuje ogłoszeń drobnych składanych na kuponach papierowych

KAMPANIA INFORMACYJNA MINISTERSTWA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

Porozmawiajmy o Funduszach Europejskich

Kozi ser czy fotowoltaika?

W kuchni nieco przerażona Krystyna mówi do telefonu komórkowego.

K: (szepcem) Powiadam ci, coś się z ojcem dzieje... Chodzi po pokoju i chyba coś mu... gnije?! Tak mówi, czekaj, sprawdzę. (odkłada na krzesło komórkę, zagląda przez szparę w drzwiach i co widzi? Aleksy w rozchełstanej koszuli chodzi po pokoju. Jest mocno zafrasowany. Układa na stole poduszki i jaśki, przestawia lampę, która je oświetla, w ręku ma miarkę, którą coś mierzy, co chwila zagląda do wydruków z rysunkami. Krystyna szepcze do telefonu.)

K: Coraz więcej tych poduszek ma... Jak to idzie spać? Na stole? Czekaj, wejdę tam z herbatą, jakby nigdy nic... Co? No oczywiście, będę udawała, że wszystko jest w porządku. (Tymczasem w pokoju ojciec patrzy na to, co ułożył na stole. Pośrodku dwie poduszki, wokół jaśki. Podśpiewuje sobie.)

A: Ogniwa, ogniwa i pieniędzy przybywa... (Wchodzi Krystyna z herbatą. Patrzy na stół zaniepokojona, ale twardo się trzyma.)

K: Tatusiu, herbata i ciasteczka.

A: Co powiesz na to? (wskazuje stół)

K: A co mam powiedzieć, w porządku jest.

A: Jesteś bystra dziewczyna. Wczoraj Tadeuszowi pokazałem, to mnie wyzwał od wariatów. Te poduszki to górka na naszej łące.

K: (znów przestraszona) To ma być nasza górka?

A: I wiesz, co tam zrobisz? To miejsce świetnie się nadaje na ogniwo...

K: (przerywa mu) Ogniwo? A niech wiatr powieje i szopa się spali. Obsiejemy trawą, jak zwykle. Niech sobie tam brykają kozy Tadeusza. Uwielbiasz przecież jego kozie sery.

A: Obsiejemy, obsiejemy.

K: No właśnie...

A: ...ale ogniwoami fotowoltaicznymi.

K: Tato, co ty kombinujesz?

A: Wiesz, co to jest OZE? (Krystyna potrząsa przecząco głową) Odnawialne Źródła Energii. Wójt dał mi w gminie te papiery. Czytaj!

K: (czyta) W ramach unijnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko oraz Regionalnych

Programów Operacyjnych można się starać o dotacje na wytwarzanie energii przyjaznej środowisku. (patrzy na ojca)

A: Czytaj dalej.

K: (czyta) W ramach programów regionalnych na przykład priorytetowo traktowana będzie budowa małych źródeł energii produkujących na potrzeby lokalne. Tatusiu, ja to tylko polskiego uczę. Powiedz mi lepiej, o co chodzi?

A: Chodzi o pieniądze. (znów nuci) Ogniwa, ogniwa i pieniądze... Założymy sobie przydomową elektrownię na naszej górze. Stok jest bardzo stromy i co najważniejsze zwrócony na południe, więc świetnie się nada. Właśnie obliczam, ile ogniwo fotowoltaicznych tam się zmieści.

K: Ja to się prądu boję. Wolę kozi ser. A poza tym, za co to zbudujesz?

A: Za dotacje z Unii Europejskiej. Nasza firma może dostać duże dofinansowanie. A na resztę weźmiemy kredyt na 1 procent.

K: I co będziemy z tego mieć?

A: Założymy panele słoneczne i będziemy produkować prąd. Wyprodukowany prąd sprzedamy dystrybutorowi. Cały rok będziemy produkować i zarabiamy!

K: Oszałałeś? A po co tym dystrybutorom twój prąd? Przecież mają własny.

A: I co z tego? Nasza energia będzie przyjazna środowisku. I dystrybutor ją kupi, bo takie są unijne przepisy. (zruca w nią radośnie poduszką)

Stanisław Tym

Odnawialne Źródła Energii

Z Funduszy Europejskich są finansowane inwestycje wspierające gospodarkę przyjazną środowisku. Dotacje trafiają m.in. do wytwórców czystej energii ze źródeł odnawialnych (OZE), takich jak wiatr, promieniowanie słoneczne, woda, fale morskie, geotermia, biogaz. Środki na dofinansowanie OZE znajdują się w Programach Regionalnych i w ogólnopolskim Programie Infrastruktura i Środowisko, największym ze wszystkich programów unijnych na lata 2014–2020. Skorzystają z niego samorządy lokalne, administracja publiczna, duże przedsiębiorstwa, instytucje ochrony zdrowia, nauki i edukacji oraz małe i średnie firmy. Informacje o programach i ogłaszanych konkursach na unijne dotacje znajdziesz na stronie:

www.funduszeuropejskie.gov.pl

Bezpłatne informacje o Funduszach Europejskich uzyskasz w stacjonarnych lub mobilnych Punktach Informacyjnych Funduszy Europejskich, działających w całym kraju. Odwiedź je i dowiedz się, czy Ty, Twoja firma lub organizacja możecie skorzystać z dofinansowania.

Adresy Punktów:

www.funduszeuropejskie.gov.pl/punkty

Filmy „Porozmawiajmy o Funduszach Europejskich” oglądajcie na YouTube

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Zamiast do śmietnika, trafiły na wystawę

WĄBRZEŻNO ▶ Uczestnicy konkursu ekologicznego „Ekodzieła” mają mnóstwo pomysłów jak można wykorzystać papier, plastikowe butelki, nakrętki czy opakowania po jogurcie

W tegorocznej edycji konkursu Wąbrzeskiego Domu Kultury wzięło udział ponad 100 uczestników z przedszkoli i szkół podstawowych. Dzieci wykonały z odpadów zabawki ekologiczne, takie jak np. łódki, samoloty, czołgi, makiety oraz przedmioty użyteczne, wśród nich m.in. wazon. W ten sposób organizatorowi udało się osiągnąć cel konkursu, którym jest zwrócenie uwagi na możliwość twórczego wykorzystania niektórych odpadów trafiających na wysypiska.

Jury oceniając prace wzięło pod uwagę pomysłowość, estetykę, oryginalność oraz ilość wykorzystanych odpadów. 20 marca otwarto wystawę pokonkursową i wręczono pamiątkowe dyplomy oraz nagrody rzeczowe autorom najpiękniejszych prac. Ekodzieła można podziwiać w WDK do 7 kwietnia.

Konkurs został dofinansowany przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu.

(pg), fot. nadesłane

Oni wiedzą jak można twórczo wykorzystać papier, plastikowe butelki, nakrętki czy opakowania po jogurcie

Konkurs w kategorii szkoły podstawowe wygrała Malwina Kruszevska

Kategoria przedszkola:

- I m. – Lena Matuszak, Przedszkole Miejskie „Bajka” w Wąbrzeźnie
- II m. – Patrycja Bartkowska, Zespół Szkół w Zieleniu
- III m. – Patrycja Dziełak, Przedszkole Miejskie „Bajka” w Wąbrzeźnie

Wyróżnienia:

- Liliana Zygnarowska, Przedszkole Miejskie „Bajka” w Wąbrzeźnie
- Oskar Łopatkiewicz, Punkt Przedszkolny „Promyczek” w Jarantowicach
- Maja Wiśniewska, Przedszkole Miejskie „Bajka” w Wąbrzeźnie
- Kacper Melerski, Szkoła Podstawowa w Łobdowie
- Hubert Ratajczak, Przedszkole Miejskie „Bajka” w Wąbrzeźnie
- Bartek Górski, Dębowa Łąka

Kategoria szkoły podstawowe:

- I m. – Malwina Kruszevska, Szkoła Podstawowa nr 3 w Wąbrzeźnie
- II m. – Kacper Jurczuk, Szkoła Podstawowa w Jarantowicach
- III m. – Daria Dziura, Szkoła Podstawowa nr 3 w Wąbrzeźnie

Wyróżnienia:

- Alicja Łukasik, Szkoła Podstawowa w Jarantowicach
- Dawid Wojdyło, Szkoła Podstawowa nr 3 w Wąbrzeźnie
- Ilona Błaszczewicz, Szkoła Podstawowa w Jarantowicach
- Nikola Jaworska, Zespół Szkół w Ryńsku
- Antoni Lepisz, Szkoła Podstawowa nr 3 w Wąbrzeźnie
- Aleksandra Feluś, Szkoła Podstawowa w Radzynie Chełmińskim
- Nikolet Chaładus, Szkoła Podstawowa w Chełmnie
- Kinga Sroka, Szkoła Podstawowa w Jarantowicach
- Kacper Sułkowski, Wąbrzeźno
- Wiktoria Grzywacz, Szkoła Podstawowa w Zieleniu

Bartek Górski otrzymał wyróżnienie w kategorii przedszkola

Daria Dziura za swoją pracę zajęła III miejsce w kategorii szkoły podstawowe

REKLAMA

PULAWY

Efekt N+S

Nowoczesne standardy nawożenia

Płynna formuła na sukces

AUTORYZOWANY DYSTRYBUTOR

AMPOL-MEROL®
Pewny partner Twojego gospodarstwa

Ampol-Merol Sp. z o.o.
ul. Mikołaja z Ryńska 28a
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 48 00
info@ampol-merol.pl
www.ampol-merol.pl

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „PULAWY” S.A.

Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13, 24-110 Puławy, tel.: 81 565 21 03, fax: 81 565 31 17
e-mail: nawozy@pulawy.com, **www.pulawy.com**

Zanim dziecko trafi do szkoły

WĄBRZEŻNO ➤ Szkoły promują swoją ofertę edukacyjną, organizując tzw. drzwi otwarte. Rodzice chętnie biorą w nich udział, bo mają wówczas okazję lepiej poznać bazę dydaktyczną placówek i przyjrzeć się z bliska prowadzonym zajęciom

Katarzyna Kornacka (pierwsza z lewej) była przewodnikiem rodziców podczas zwiedzania szkoły

Wąbrzeska „dwójka” zaprosiła rodziców i ich pociechy w środę, 18 marca. Dyrektor Wiesława Wróblewska wraz z zastępcą Katarzyną Wąż mówiły m.in. o osiągnięciach uczniów, prowadzonych w szkole akcjach, możliwościach rozwoju dzieci i warunkach nauki. Dyrektorki zachwalały bazę dydaktyczną, pokoje terapeutyczne i salki do zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, nowoczesną pracownię komputerową oraz nowe boisko wielofunkcyjne i plac zabaw. Podkreślały, że w szkole dzieci otrzymają pomoc logopedy, psychologa i pedagoga. Do wyboru „dwójki” zachęcała także przewodnicząca rady rodziców Jolanta Paczkowska, która podkreślała dobrą współpracę z dyrektcją, wychowawcami i nauczycielami: – Najbardziej cieszy mnie fakt, że w radzie rodziców jest dużo aktywnych osób, które bardzo chętnie włączają się do wielu działań na rzecz szkoły. Rada nie tylko współfinansuje różne konkursy szkolne, pomaga w zakupie nagród dla najlepszych uczniów, ale też uczestniczy w rozmaitych przedsięwzięciach, jak np. w akcji „Pomagam z dwójką”.

Po zakończeniu spotkania w sali gimnastycznej zwiedzający zostali podzieleni na kilka grup, które w towarzystwie nauczycieli zwiedziły szkołę.

Od września do „dwójki” na pewno trafi Jędrak, który do szkoły przyszedł ze swoim tatą. – Syn nie mógł się już doczekać oglądania szkoły – mówi Krzysztof Zalewski. – Dzisiejsza prezentacja jest bardzo ciekawa, z pewnością budzi zaufanie u rodziców – ocenia tata Jędrka. – Już sam budynek szkoły sprawia pozytywne wrażenie, daje się odczuć, że jest to miejsce przyjazne dla dzieci – podsumowuje rodzic.

Razem z pięcioletnią wnuczką Lilianą szkołę odwiedziła Marlena Zygnarowska. – Jedna moja wnuczka chodzi tu do klasy pierwszej i jest ze szkoły bardzo zadowolona – podkreśla babcia. – Również jej rodzice nie żałują wyboru. To zasługa przede wszystkim ludzi, którzy tu pracują. Całe grono pedagogiczne jest oddane swojej pracy i dzieciom.

Pani Zygnarowskiej i jej wnuczce szczególnie podobała się harcówka i prezentacja harcerzy oraz zuchów.

Pozytywne wrażenie odniosła również Arleta Lewandowska, która zwiedzała szkołę razem z córką Oliwią. – Bardzo nam się tu podoba. Jest miła atmosfera, no i w klasach dużo zabawek dla dzieci – ocenia mama Oliwii. Dziewczynce natomiast najbardziej spodobał się harcerze.

Do Szkoły Podstawowej nr 3 rodzice potencjalnych uczniów zawitali w czwartek, 19 marca. W sali gimnastycznej wystąpili obecni uczniowie szkoły. Były tańce, udany popis grupy wokalne, krótki pokaz musztry harcerskiej, prezentacja sportowców i premierowy pokaz filmu „SP 3 – szkoła przyjaźni i sukcesu”, który powstał dzięki Marcinowi Zdoniakowi, jednemu z rodziców.

– Naszym głównym celem jest wszechstronny rozwój i zadowolenie dzieci. Dlatego też uwagę skupiamy na trzech priorytetach: nauce, sporcie i przyjaźni – zwracała się do rodziców Małgorzata Taczynska, dyrektorka szkoły. – Wymiernym efektem prowadzonych w naszej szkole działań są zarówno przyznane nam zaszczytne tytuły, takie jak „Szkoła z klasą”, „Nauczyciel z klasą” oraz „Uczeń z klasą”, a również sukcesy osiągane przez dzieci w różnych konkursach. Corocznie możemy poszczycić się laureatami konkursów organizowanych przez kuratora oświaty.

„Trójka” od lat umożliwia dzieciom realizację sportowych pasji. W szkole funkcjonują oddziały w dwóch dyscyplinach wiodących: piłka ręczna dziewcząt i piłka nożna chłopców. Zwiedzający placówkę mogli podziwiać puchary i medale, wyeksponowane w szkolnych gablotach.

W trosce o bezpieczeństwo dzieci w szkole zainstalowano nowoczesny monitoring, zaś od-

działy zerowe mieszczą się na oddzielnym, zamykanym przed postronnymi osobami korytarzu.

Również w „trójce” najważniejszym punktem programu było zwiedzanie szkoły i poznanie jej specyfiki. W jednej z sal przyszli uczniowie mogli np. wykonywać ćwiczenia z wykorzystaniem tablicy interaktywnej, w innej – obejrzeć przedstawienie „Kopciuszek na wesoło” przygotowane pod kierunkiem nauczycielek Anny Kolczyńskiej i Alicji Wałdoch. Maluchom szczególnie podobał się kolorowy tor przeszkód ustawiony na szkolnym korytarzu, zaś rodzice z zaciekawieniem przyglądali się zajęciom prowadzonym w klasach.

– Wczoraj byłam z córką w szkole nr 2, dzisiaj poznajemy „trójkę” – mówi Magdalena Czapliska, która na „drzwi otwarte” przyszła z córką Martynką. – Na razie nie zdecydowałam, którą szkołę wybierzemy, ponieważ obie mają dobrą ofertę.

Decyzję już podjęła Joanna Kraśniewska. – Od początku wiedziałam, że moją córkę przyprowadzę do tej szkoły – zapewnia. – Moja siostra chodziła do „trójki”, ja również się tu uczyłam, a pani Teresa Szkołyk była moją

wychowawczynią. Uczennicą tej szkoły jest moja chrześnica. Można powiedzieć, że nauka w SP 3 to nasza tradycja rodzinna.

Zadowolona z wizyty jest także inna absolwentka „trójki” Maria Spisz, która przyszła ze swoim synem Alanem. – Mam dobre wspomnienia związane ze szkołą, dlatego myślę, że i mój syn będzie się tu dobrze czuł – mówi.

Wśród gości „drzwi otwartych” spotkaliśmy wielu rodziców, którzy sami byli uczniami tej placówki. Można więc bez ryzyka postawić tezę, że rodzinne tradycje to mocny argument przy wyborze szkoły. – Tradycja rodzinna jest bardzo ważna – potwierdza Dorota Sulikowska, która zamierza zapisać do pierwszej klasy swoją córkę Otylię. Tak samo uważa Maciej Granda, tata Kornelii, obecnie już pierwszoklasistki. – Kornelia lubi sport, a w tej szkole może ćwiczyć pływanie i biegi. Córka również kocha muzykę, nawet dzisiaj występuje razem z zespołem – mówi dumny tata. – Sam także ukończyłem tę szkołę i każdemu mogę ją bez wahania polecić – podsumowuje Maciej Granda.

Tekst i fot.
Krzysztof Zaniewski

Dzieciom spodobał się tor przeszkód

Starsi uczniowie przygotowali „Kopciuszka na wesoło”

Pierwszoklasistka Kornelia Granda kocha sport i muzykę

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne prowadzi pedagog Anna Zaniewska

Zajęcia plastyczne prowadzone przez Danutę Kurzyńską

Zajęcia plastyczne w klasie Małgorzaty Pieczywok

Zespół taneczny kierowany przez Annę Brzezińską

Maluchy w „trójce” świetnie tańczą

Wąbrzeźno

Wyraź się przez śpiew i malowanie

Przegląd pieśni religijnych i dwa konkursy plastyczne – związane z papieżem Polakiem i bajkami – to najświeższe propozycje Wąbrzeskiego Domu Kultury.

Ogólnopolski Przegląd „Ulubione Pieśni Jana Pawła II” to impreza, która na stałe wpisała się w kalendarz WDK. Tegoroczną edycję zaplanowano na 15 maja. Udział w przeglądzie mogą wziąć zespoły wokalne, wokalo-instrumentalne, schole i soliści, wykonujący utwory muzyczne o charakterze religijnym. Wszyscy uczestnicy otrzymają pamiątkowe dyplomy i puchary.

Tradycyjnie przeglądowi towarzyszy Wojewódzki Konkurs Plastyczny „Jan Paweł II – pamiętam...”, skierowany do uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Zarówno wypełnione zgłoszenia udziału w przeglądzie, jak

i portrety Papieża Polaka należy nadsyłać do 8 maja.

W drugim konkursie plastycznym o charakterze wojewódzkim „Młodzi artyści na start” mogą wziąć udział dzieci i młodzież w trzech kategoriach wiekowych: 7-11 lat, 12-14 lat i 15-18 lat.

Przedsięwzięcie zostanie przeprowadzone w dwóch etapach. I etap, korespondencyjny, „Zaczarowany świat bajek” polega na nadesłaniu jednej pracy plastycznej (plakatu, akwari, pasteli) do 15 maja na adres: Wąbrzeski Dom Kultury, ul. Wolności 47, 87-200 Wąbrzeźno. Jury spośród nadesłanych prac wybierze najciekawsze, których autorzy zaproszeni zostaną do II etapu konkursu, który odbędzie się w WDK 21 czerwca. Jego tematem będzie „Mój bajkowy przyjaciel”. Uczestnicy namalują prace pod kierunkiem artysty malarza. Organizator zapewnia komplet farb plakatowych, pasteli oraz papier. Tego samego dnia zostanie otwarta wystawa pokonkursowa.

(pg)

Więcej informacji o organizowanych przez WDK konkursach można uzyskać w dziale animacji kultury i promocji miasta, tel. 56 688 17 27, wew. 24. Regulaminy znajdują się na stronie internetowej www.wdkwabrze-zno.pl w zakładce „konkursy”.

WĄBRZEŹNO ▶ Mali recytatorzy

Dziewięcioro dzieci z oddziałów przedszkolnych Szkoły Podstawowej nr 2 w Wąbrzeźnie pokonało nieśmiałość i wzięło udział w konkursie recytatorskim. Największe wrażenie na jury zrobiła Patrycja Zbrońska wykonaniem wiersza „Samochwała” Jana Brzechwy. Dziewczynka zajęła pierwsze miejsce w konkursie. Na drugim znalazł się Paweł Wojnow-

ski, który zadeklamował utwór „Arbuz” Jana Brzechwy. Za wyrecytowanie wiersza „Abecadło” Juliana Tuwima trzecie miejsce zdobyła Julia Kwiatkowska. Pozostali uczestnicy: Nela Bugała, Weronika Dubieła, Mikołaj Kowalski, Ramona Pietras, Zuzanna Więckowska i Weronika Ciba otrzymali wyróżnienia.

(pg), fot. nadesłane

PRZEDSZKOLAKI Z NASZEJ PAKI

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Edmunda Wojnowskiego w Wąbrzeźnie, oddział przedszkolny 0 „C”

Przedszkolaki: Alicja Cieszyńska, Julia Czachorowska, Kacper Drozdalski, Jakub Dzwonkowski, Filip Gryszkiewicz, Wiktoria Guntowska, Bartosz Kamiński, Nina Katlewska, Alan Kędzia, Łukasz Kruszczyński, Mateusz Krzemiński, Michał Malanowski, Wiktoria Nieradko, Marcel Przekota, Szymon Rydzyński, Zuzanna Sieradzka, Mateusz Szabat, Kinga Śmigielska, Laura Witkowska.

Wychowawczynie: Irena Modrzyńska

Pomoc: Ewa Galczewska

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Edmunda Wojnowskiego w Wąbrzeźnie, oddział przedszkolny 0 „B”

Przedszkolaki: Mikołaj Armata, Małgorzata Cyrklaf, Zuzanna Dylewska, Nikodem Filipski, Filip Glinowiecki, Alan Gołębiowski, Szymon Gołębiowski, Paulina Jakubicz, Zuzanna Kraczyńska, Weronika Krzyżanowska, Armin Olszewski, Jan Przekota, Roksana Ptak, Wiktoria Roszkowska, Amelia Sterke, Dżesika Suchocka, Zuzanna Świtajska, Zofia Szczepańska, Hubert Szymański, Dorian Trawczyński, Bartłomiej Więckowski, Lena Zielińska, Tobiasz Züger.

Wychowawczynie: Jolanta Grabowska

Pomoc: Marzena Szyman

fot. Krzysztof Zaniewski

Wąbrzeźno

Pod znakiem wycieczek

W górach i w Toruniu gościli w ostatnich tygodniach uczniowie Szkoły Podstawowej nr 3.

Tradycją zimowych ferii szkolnych, organizowanych przez Szkołę Podstawową nr 3, jest wyjazd na wypoczynek do Zakopanego. Również w tym roku kilkudziesięcioosobowa grupa aktywnie spędzała wolny czas w urokliwych polskich Tatrach. – Skoro byliśmy w górach, to nie mogło zabraknąć nauki jazdy na nartach pod kierunkiem instruktora. Dla wielu uczestników była to już kolejna przygoda z deskami, ale byli też i tacy, którzy w tej niełatwej sztuce stawiali pierwsze kroki – informuje Ewa Markiewicz, organizatorka wyjazdu.

W programie tegorocznego zimowego wypoczynku znalazła się też wizyta w zakopiańskim Muzeum Jana Kasprzowicza i Muzeum Przyrodniczym Tatrzańskiego Parku Narodowego oraz w Izbie Regionalnej „U Gąsienicy” w Murzasichlu. Mimo zmęczenia, uczestnikom podobały się wędrowki Doliną Strążyską, pod Małą i Dużą Krokiew czy wejście na Gubałówkę. Po górskich wypadach dzieci mogły zrelaksować się w aquaparku. – Nie zapomnieliśmy również o odwiedzeniu wspaniałych polskich sanktuariów. Jedna grupa zatrzymała się w sanktuarium Świętego Jana Pawła II w krakowskich Łagiewnikach, a druga wstąpiła w drodze powrotnej na Jasną Górę – podkreśla Ewa Markiewicz.

Na początku marca harcerze,

pod opieką Ewy Markiewicz i Pawła Kuświka, a także zuchy z opiekunką Jolantą Grabowską, uczestniczyli w XXXII Rajdzie Kopernikańskim. Był to już piąty z kolei udział drużyn z „trójki” w tej toruńskiej imprezie.

– Zanim nasi młodzi mundurowi udali się do grodu Kopernika, najpierw musieli zrealizować specjalne zadania rajdowe. Dla zuchów było to wykonanie wizytówki Mikołaja Kopernika oraz przygotowanie informacji o swoim rodzinnym mieście. Harcerze mieli z kolei obowiązek nakręcić krótki film pokazujący, jak przebiegały ich zbiórki oraz przygotować strój do poruszania się w kosmosie – relacjonuje Ewa Markiewicz. Na miejscu wszyscy wzięli udział w grze miejskiej, w której musieli wykazać się znajomością charakterystycznych miejsc Torunia. Na uczestników czekały też inne atrakcje rajdowe – koncert muzyki rockowej w Teatrze Muzycznym oraz gry i zabawy w sali gimnastycznej.

– Po niedzielnej mszy świętej harcerze wraz z opiekunami uczestniczyli w uroczystym apelu na Rynku Staromiejskim, na którym nie zabrakło przedstawicieli władz samorządowych Torunia oraz władz Chorągwi i Hufca ZHP – podsumowuje Ewa Markiewicz.

Krzysztof Zaniewski,
fot. nadesłane

Rajd Kopernikański zakończył się apelem na Rynku Staromiejskim

Jazda na nartach nie jest taka trudna

Dobry humor dopisywał

PROGRAM TELEWIZYJNY

HITY TYGODNIA

CZWARTEK 20:00 TV PLUS - SZKLANKĄ PO ŁAPKACH

Komedia, 81 min, USA, 1996

Podczas próby ujęcia szalonego generała Rancora ginie Victoria Dahl, partnerka i ukochana Dicka Steela, tajnego agenta służb specjalnych o pseudonimie WD-40. 15 lat później jedna z agentek, córka Victorii, Barbara, zostaje porwana przez Rancora. W zamian za jej uwolnienie żąda on mikroprocesora do swojego satelity. Okazuje się, że urządzenie ma profesor Ukrinsky. Przebywający na emeryturze Dick Steel zmuszony jest powrócić do służby, by jeszcze raz zmierzyć się z Rancorem. W samolocie poznaje rosyjską agentkę Veronique. Oboje postanawiają ze sobą współpracować w poszukiwaniu generała.

PIĄTEK 20:00 TV PLUS - HELLBOY: ŻŁOTA ARMIA

Film fantastyczny, 120 min, Niemcy, USA, 2008

Losy całej ludzkości zawisną na włosku, kiedy okrutny książę zbudzi armię niepokonanych bestii i wyruszy na wojnę ze światem rządzonym przez człowieka. Wszystko w rękach Hellboya i jego ekipy wyrzutków o paranormalnych zdolnościach, którzy zmierzają się z siłami ciemności w tej spektakularnej walce dobra ze złem.

SOBOTA 20:05 TVP 2 - KING KONG

Film przygodowy, 187 min, Niemcy, Nowa Zelandia, USA, 2005

Przygotujcie się na fantastyczną, nieustającą przygodę. Poznajcie historię legendarnego, gigantycznego goryla schwytanego na tajemniczej wyspie i sprowadzonego do cywilizacji, gdzie będzie musiał podjąć dramatyczną walkę o przeżycie.

NIEDZIELA 20:00 TV 4 - FAŁSZYWA DWUNASTKA II

Komedia, 94 min, USA, 2005

Rodzina Bakerów wybiera się na letnie wakacje nad jezioro Winietka. Wakacyjna beztroska zmienia się niemal w wojenne starcie, gdy pojawia się Jimmy Murtaugh, odwieczny rywal Toma Bakera. Ten ostatni mobilizuje całą rodzinę, ale ponosi klęskę bo niezdyscyplinowani jak zawsze Bakerowie i wychowani w rygorze Murtaughowie przypadają sobie do gustu.

06:25 Świat się kręci
06:55 Info poranek
07:45 Gość poranka
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Polityka przy kawie
08:45 Jaka to melodia? - rozrywka
09:20 Klan odc. 2724 - serial
09:50 Ojciec Mateusz odc. 138 - serial
10:50 Wspaniałe stulecie odc. 103 - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:25 Wójt roku 2014
12:30 Smaki polskie
12:45 Przepis dnia
12:55 Mieszkańcy afrykańskiej zatoki
14:00 Autostrada do nieba odc. 56 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Okrasa łamie przepisy
15:50 Wspaniałe stulecie odc. 104 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - rozrywka
17:55 Klan odc. 2725 - serial
18:30 Świat się kręci
19:15 Przepis dnia
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:10 Pogoda
20:30 Ojciec Mateusz s. 13 odc. 3 - serial
21:25 Sprawa dla reportera
22:25 Śmiertelna miłość
23:30 W garniturach odc. 3 - serial
00:25 Druga szansa s. 2 odc. 7, 8 - serial
02:00 Naszaarmia.pl
02:25 Sprawa dla reportera

06:10 Mango - Telezakupy
07:15 Detektywi odc. 973 - serial
07:50 Doradca smaku
08:00 Dzień dobry TVN
10:55 Na Wspólnej odc. 2040 - serial
11:25 Szkoła odc. 96 - serial
12:25 Szpital odc. 324 - serial
13:25 Ugotowani s. 8 odc. 27 - rozrywka
14:00 Ukryta prawda odc. 445 - serial
15:00 Szkoła odc. 97 - serial
16:00 Rozmowy w toku odc. 2434 - talk show
17:00 Ukryta prawda odc. 446 - serial
18:00 Szpital odc. 325 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej odc. 2041 - serial
20:50 Ugotowani s. 8 odc. 28 - rozrywka
21:30 Kuchenne rewolucje s. 11 odc. 4 - rozrywka
22:30 Chłopaki nie płaczą - komedia sensacyjna
00:30 Superwizjer
01:05 Uwaga!
01:25 Sekrety magii odc. 322 - rozrywka
02:45 Rozmowy w toku odc. 2434 - talk show

06:00 Złotopolscy odc. 148, 149 - serial
07:00 Gliniarz i prokurator odc. 5 - serial
08:00 Detektyw Monk odc. 6, 7 - serial
09:50 Sekret s. 3 odc. 155 - serial
10:55 Zbuntowany anioł odc. 57 - serial
11:55 Co ludzie powiedzą? odc. 4 - serial
12:30 Królowa serc odc. 70, 71 - serial
14:30 Niania s. 4 odc. 52, 53, 54 - serial
16:00 13. posterunek s. 2 odc. 24, 25 - serial
17:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 75, 76, 77
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 10, 11 - serial
20:00 Szklanką po łapkach - komedia
21:40 Nocna bestia - horror
23:30 Z zimną krwią - thriller
01:15 Zobacz to!
02:15 Dyżur s. 3 odc. 33
02:50 JRG w akcji odc. 6 - rozrywka

06:05 M jak miłość odc. 756, 757 - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:10 Barwy szczęścia odc. 1263 - serial
11:40 Na dobre i na złe odc. 501 - serial
12:45 Dzięki Bogu już weekend odc. 18 - rozrywka
13:45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 78
14:15 Licencja na wychowanie odc. 15 - serial
14:55 Na sygnale odc. 14 - serial
15:25 Rodzinka.pl odc. 49 - serial
16:00 Panorama - kraj
16:15 Pogoda - kraj
16:25 Na dobre i na złe odc. 592 - serial
17:20 Tropem nieznanego odc. 3
18:00 Panorama
18:25 Sport-telegram
18:35 Pogoda
18:45 Jeden z dziesięciu - rozrywka
19:25 Barwy szczęścia odc. 1263, 1264 - serial
20:40 Jesteś Bogiem - film biograficzny
22:55 Bejbi Blues - dramat obyczajowy
00:50 Jak ona to robi? - komedia
02:25 Bejbi Blues - dramat obyczajowy

06:30 Męski typ odc. 3 - talk show
07:00 Julia odc. 156 - serial
07:35 Brzydula odc. 91 - serial
08:10 Sąd rodzinny odc. 159 - serial
09:10 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 560 - serial
10:10 Dr House s. 2 odc. 6 - serial
11:15 Mango - Telezakupy
12:50 Sąd rodzinny odc. 160 - serial
13:50 Szpital odc. 88 - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 561 - serial
15:50 Julia odc. 157 - serial
16:25 Brzydula odc. 92 - serial
17:00 Kobieta ze stali odc. 19 - serial
18:00 Dr House s. 2 odc. 7, 8 - serial
20:00 Weselna gorączka - komedia romantyczna
21:55 Mentalista s. 3 odc. 21 - serial
23:00 Gatunek - film science-fiction
01:20 Sekrety magii odc. 322 - rozrywka

07:05 Informacje kulturalne
07:25 Czarne chmury odc. 2 - serial
08:30 Ambasador
10:20 Zielona ziemia - film obyczajowy
11:30 Bitwa o literaturę
12:05 Dolny Śląsk. Do zobaczenia odc. 11
12:40 Studio Kultura - Rozmowy
13:00 Studio R odc. 41
13:30 Informacje kulturalne
13:50 Kawa i papierosy - komediodramat
15:35 Pod wiatr nie popłynie słodki zapach kwiatów - film krótkometrażowy
16:05 Czarne chmury odc. 2 - serial
17:15 Ambasador
19:00 Aria Diva - film obyczajowy
19:50 Człowiek na księżycu - film krótkometrażowy
19:55 Skrzydełka kurczaka - film krótkometrażowy
20:20 Hala odlotów odc. 101 - talk show
21:15 Annie Hall - komedia romantyczna
23:05 Hala odlotów odc. 101 - talk show
23:55 Sekrety miłości
01:05 Zanim spadnie deszcz - dramat wojenny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 18 - serial
09:00 Malanowski i Partnerzy s. 4 odc. 170, 171 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 18 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 427 - serial
12:00 Pielęgniarki s. 3 odc. 19 - serial
13:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 19 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2066 - serial
14:45 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 19 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy s. 14 odc. 706 - serial
17:00 Dlaczego ja? odc. 616 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2067 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 207 - serial
20:05 Zdrady s. 5 odc. 4 - serial
21:05 Przyjaciółki s. 5 odc. 4 - serial
22:05 Nigdy więcej - thriller
00:25 Papillon - dramat obyczajowy

07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 14 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 9 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 1 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 12 - serial
09:00 Garfield Show odc. 11, 12, 20, 21 - serial
10:00 Czarodziej z Waverly Place s. 2 odc. 26, 27 - serial
11:00 Dzikie serce odc. 17 - serial
12:00 Sekrety sąsiadów odc. 15, 55 - serial
13:00 Policjantki i policjanci odc. 55 - serial
14:00 STOP Drogówka
15:00 Dom nie do poznania odc. 92, 93 - rozrywka
17:00 Dzikie serce odc. 18 - serial
18:00 Sekrety sąsiadów odc. 16, 56 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 56 - serial
20:00 Zakrecony piątek - komedia
22:05 Belfer: przegrana nie wchodzi w grę - film sensacyjny
23:55 Spadkobiercy odc. 25 - rozrywka
00:55 Interwencja
01:55 To był dzień

06:50 Dziennik telewizyjny
07:35 Makłowicz w podróży
08:05 Cafe Historia
08:30 Encyklopedia II wojny światowej
09:10 Wspaniałe stulecie
10:05 Był sobie człowiek
10:40 Zaproszenie
11:15 Nim przybyli konkwistadorzy
12:20 Notacje
14:35 Polska i świat z historią w tle
14:55 Regiony z historią
15:15 Sensacje XX wieku
16:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 Być w cieniu
18:05 Wspaniałe stulecie
19:05 Był sobie człowiek
19:45 Pradzieje ludu Mochica
21:00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
21:40 Sensacje XX wieku
22:35 Szerokie tory
23:10 Miejsca przekłęte
00:10 Koło historii
00:50 Zaproszenie
01:25 Bandyta

06:10 Świat się kręci
06:55 Info poranek
07:45 Gość poranka
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Polityka przy kawie
08:50 Jaka to melodia? - rozrywka
09:20 Klan odc. 2725 - serial
09:55 Ojciec Mateusz odc. 139 - serial
10:50 Wspaniałe stulecie odc. 104 - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Wójt roku 2014
12:40 Przepis dnia
12:50 Bliskie spotkania z niedźwiedziem polarnym
13:55 Autostrada do nieba odc. 57 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 Okrasa łamie przepisy
15:50 Wspaniałe stulecie odc. 105 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - rozrywka
17:55 Klan odc. 2726 - serial
18:30 Świat się kręci
19:15 Przepis dnia
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Białe-Czerwoni - magazyn
20:10 Pogoda
20:15 Pogoda dla kierowców
20:25 Talianka odc. 4 - serial
21:30 Bez przedawnienia - thriller
23:35 Zemsta s. 2 odc. 16 - serial
00:25 Dobrana para - komedia romantyczna
02:05 W garniturach odc. 3 - serial
02:50 Notacje odc. 139

06:10 Mango - Telezakupy
07:15 Detektywi odc. 974 - serial
07:50 Doradca smaku
08:00 Dzień dobry TVN
10:55 Na Wspólnej odc. 2041 - serial
11:25 Szkoła odc. 97 - serial
12:25 Szpital odc. 325 - serial
13:25 Ugotowani s. 8 odc. 28 - rozrywka
14:00 Ukryta prawda odc. 446 - serial
15:00 Szkoła odc. 98 - serial
16:00 Rozmowy w toku odc. 2435 - talk show
17:00 Ukryta prawda odc. 447 - serial
18:00 Szpital odc. 326 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:00 Sep - thriller
22:55 Nagły cios - thriller psychologiczny
01:10 Kuba Wojewódzki s. 9 odc. 17 - talk show
02:15 Uwaga!
02:30 Sekrety magii odc. 323 - rozrywka

06:00 Złotopolscy odc. 149, 150 - serial
07:00 Gliniarz i prokurator odc. 6 - serial
08:00 Detektyw Monk odc. 7, 8 - serial
09:55 Sekret s. 3 odc. 156 - serial
11:00 Zbuntowany anioł odc. 58 - serial
11:55 Co ludzie powiedzą? odc. 5 - serial
12:30 Królowa serc odc. 71, 72 - serial
14:30 Niania s. 4 odc. 54, 55, 56 - serial
16:00 13. posterunek s. 2 odc. 25, 26 - serial
17:20 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 77, 78, 79
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 11, 12 - serial
20:00 Hellboy: Złota armia - film fantastyczny
22:35 Dracula III: Dziedzictwo - horror
00:30 Hotel śmierci - horror
02:05 Zobacz to!
02:35 Dyżur s. 3 odc. 35

06:05 M jak miłość odc. 757, 758 - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
10:55 Barwy szczęścia odc. 1264 - serial
11:30 Na dobre i na złe odc. 502 - serial
12:35 Postaw na milion - rozrywka
13:25 Rabina Schudricha przygotowania do Purim
14:20 Licencja na wychowanie odc. 16 - serial
14:55 Na sygnale odc. 15 - serial
15:25 Rodzinka.pl odc. 50 - serial
16:00 Panorama - kraj
16:15 Pogoda - kraj
16:25 WOK - wszystko o kulturze
16:35 Świętokrzyska Gala Kabaretowa odc. 1 - rozrywka
17:45 WOK - wszystko o kulturze
18:00 Panorama
18:30 Sport-telegram
18:40 Pogoda
18:50 Jeden z dziesięciu - rozrywka
19:25 Kocham kino - kultura
20:10 O mnie się nie martw s. 2 odc. 4 - serial
21:05 Rodzinka.pl odc. 137, 138 - serial
22:15 Latający Klub II, czyli wieczór kabaretowy odc. 4 - rozrywka
23:45 Jesteś Bogiem - film biograficzny
01:55 Skrzydlate świnię - film obyczajowy

06:30 Męski typ odc. 4 - talk show
07:00 Julia odc. 157 - serial
07:35 Brzydula odc. 92 - serial
08:10 Sąd rodzinny odc. 160 - serial
09:10 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 561 - serial
10:10 Dr House s. 2 odc. 8 - serial
11:15 Mango - Telezakupy
12:50 Sąd rodzinny odc. 161 - serial
13:50 Szpital odc. 89 - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 562 - serial
15:50 Julia odc. 158 - serial
16:25 Brzydula odc. 93 - serial
17:00 Kobieta ze stali odc. 20 - serial
18:00 Dr House s. 2 odc. 9 - serial
19:00 Wpuszczony w kanał - film animowany
20:50 Trójkąt Bermudzki na Morzu Północnym - film katastroficzny
23:55 Podejrzani - thriller
02:10 Czarne lustro s. 2 odc. 1 - serial

07:00 Afisz kulturalny
07:15 Czarne chmury odc. 3 - serial
08:20 Zemsta geeków
09:30 Elena - film obyczajowy
11:30 Hala odlotów odc. 101 - talk show
12:20 Libera - przewodnik po sztuce odc. 37
12:35 Agor Dromesko
12:50 Jak to jest być moją matką - film obyczajowy
13:40 Goniec - komediodramat
15:15 Na przelaj - film obyczajowy
16:10 Czarne chmury odc. 3 - serial
17:15 Zemsta geeków
18:25 Siedem czerwonych róż, czyli Benek Kwiciarz o sobie i o innych - komedia
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Harfa birmańska - dramat wojenny
22:30 Tygodnik kulturalny
23:25 Annie Hall - komedia romantyczna
01:10 Informacje kulturalne
01:30 Tomasz Stańko i Kroke
02:15 Tygodnik kulturalny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 19 - serial
09:00 Malanowski i Partnerzy s. 4 odc. 172, 173 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 19 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 428 - serial
12:00 Pielęgniarki s. 3 odc. 20 - serial
13:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 20 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2067 - serial
14:45 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 20 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy s. 14 odc. 707 - serial
17:00 Dlaczego ja? odc. 617 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2068 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 209 - serial
20:05 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami s. 3 odc. 4 - rozrywka
22:05 Pan i władca - Na krańcu świata - film przygodowy
00:50 Must be the music - tylko muzyka s. 9 odc. 2 - rozrywka
02:00 Tajemnice losu

06:00 Zamiana żon odc. 12 - rozrywka
07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 15 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 10 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 2 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 13 - serial
09:00 Garfield Show odc. 13, 14, 22, 23 - serial
10:00 Czarodziej z Waverly Place s. 2 odc. 28, 29 - serial
11:00 Dzikie serce odc. 18 - serial
12:00 Pamiętniki z wakacji odc. 34, 35 - serial
14:00 STOP Drogówka
15:00 Dom nie do poznania odc. 94, 95 - rozrywka
17:00 Dzikie serce odc. 19 - serial
18:00 Pamiętniki z wakacji odc. 36, 37 - serial
20:05 Grendel - film fantastyczny
21:55 STOP Drogówka
23:00 Pokojówki - film erotyczny
00:40 Gruzja - Polska - piłka nożna

06:50 Dziennik telewizyjny
07:35 Makłowicz w podróży
08:05 Cafe Historia
08:30 Encyklopedia II wojny światowej
09:10 Wspaniałe stulecie
10:05 Byli sobie odkrywcy
10:40 Zaproszenie
11:15 Pradzieje ludu Mochica
12:20 Tajemnice początków Polski
13:20 Byłem wszędzie. Olgierd Budrewicz
14:15 Notacje
14:35 Koło historii
15:20 Sensacje XX wieku
16:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 Dziękujemy wam Polacy
18:05 Wspaniałe stulecie
19:00 Byli sobie odkrywcy
19:40 Zagadkowy władca Peru
21:00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
21:35 Sensacje XX wieku
22:35 Szerokie tory
23:10 Dziwny jest ten świat
23:45 Widziałam
00:20 Zamach w Bombaju
01:00 Zaproszenie
01:30 Bitwy wojny secesyjnej
02:40 Wielka wojna w małych rękach

06:10 Ekspres miłosierdzia odc. 11
06:35 Pełnosprawni - magazyn
06:55 Las story
07:20 Dzień dobry w sobotę
07:55 Rok w ogrodzie
08:25 Naszaarmia.pl
08:55 Jaka to melodia? - rozrywka
09:30 Czterej pancerni i pies odc. 12 - serial
10:40 Kuchenne podboje Karolaka - rozrywka
11:05 Jak to działa?
11:35 Wiadomości naukowe
11:40 Liceum Avalon - film dla młodzieży
13:15 Okrasa łamie przepisy
13:50 David Attenborough i cuda natury odc. 5, 6
14:50 Maria z Nazaretu odc. 4 - serial
15:55 Downton Abbey s. 4 odc. 4 - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:30 Ojciec Mateusz s. 13 odc. 3 - serial
18:30 Ranczo s. 9 odc. 3 - serial
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Białe-Czerwoni - magazyn
20:09 10. PZU Półmaraton Warszawski odc. 1 - lekkoatletyka
20:14 Pogoda
20:25 Strażacy odc. 5 - serial
21:25 Szybko i wściekle - film sensacyjny
23:20 Oszustwo odc. 4 - serial
00:15 Bez przedawnienia - thriller

07:55 Detektywi odc. 975 - serial
08:30 Dzień dobry TVN
11:00 Na Wspólnej odc. 2038, 2039, 2040, 2041 - serial
12:45 Mąż czy nie mąż odc. 4 - serial
13:20 Nie rób scen odc. 4 - serial
13:55 You can dance - Po prostu tańcz! s. 8 odc. 4 - rozrywka
15:00 Project Runway s. 2 odc. 4 - rozrywka
16:05 Mamy cię! odc. 4 - rozrywka
17:25 Odlotowy ogród
18:00 Kuchenne rewolucje s. 11 odc. 4 - rozrywka
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Mali giganci odc. 4 - rozrywka
21:55 Pożyczony narzeczony - komedia romantyczna
00:15 Sep - thriller

06:00 Niania s. 4 odc. 53, 55 - serial
07:00 Taki jest świat
07:55 Rodzinny ogród s. 3 odc. 3 - rozrywka
08:25 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 70, 71, 72, 73, 74
11:05 Walka o bagaż s. 2 odc. 10, 11
12:05 Najpiękniejsze baśnie braci Grimm - film fantastyczny
14:40 Przypadki Cezarego P. odc. 3, 4 - serial
15:55 13. posterunek s. 2 odc. 22, 23, 24, 25, 26 - serial
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 12, 13 - serial
20:00 Zabójczy cel - thriller
22:00 Doomsday - thriller
00:15 Wielki Stach - komedia sensacyjna

06:30 Bliskie i groźne spotkania Steve'a s. 2 odc. 52
07:05 M jak miłość odc. 1129 - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
10:40 Program do czytania
11:00 Kultura, głupcze
11:40 Maestro Rodziński
12:50 Kabaretowe hity 2012 roku odc. 2 - rozrywka
13:25 Sztuka życia
14:00 Familiada - rozrywka
14:40 Rodzinka.pl odc. 137 - serial
15:15 O mnie się nie martw s. 2 odc. 4 - serial
16:10 WOK - wszystko o kulturze
16:20 Paranienormalni Tonight odc. 4 - rozrywka
17:05 Słowo na niedzielę
17:15 Na sygnale s. 2 odc. 52 - serial
17:45 WOK - wszystko o kulturze
18:00 Panorama
18:30 Sport-telegram
18:40 Pogoda
18:50 Postaw na milion - kulisy
19:05 Postaw na milion - rozrywka
20:05 King Kong - film przygodowy
23:20 Skrzydlate świnię - film obyczajowy
01:15 Easy Star All-Stars - Dub Side of the Moon

07:05 Mango - Telezakupy
09:10 Dwóch i pół s. 11 odc. 17 - serial
09:45 Castle s. 2 odc. 2, 3 - serial
11:45 Bananowy doktor s. 2 odc. 1 - serial
12:45 Kosmita z przedmieścia - komedia
14:50 Wpuszczony w kanał - film animowany
16:40 Areszt domowy - komedia
19:00 Głupi i głupszy - komedia
21:25 Weselna gorączka - komedia romantyczna
23:15 Mroczna dzielnica - film sensacyjny
01:30 Sekrety magii odc. 324 - rozrywka

07:05 Informacje kulturalne
07:25 Marszałek Piłsudski odc. 7 - serial
08:30 Design odc. 3
09:10 Kultura od kuchni
09:35 Cwał - komedia
11:30 Cappuccino z książką
12:00 Informacje kulturalne
12:25 Bałkańskie melodie
14:10 Noc życia - film krótkometrażowy
14:50 Koncert galowy Studenckiego Festiwalu Piosenki
15:50 Dolina Kreatywna, czyli czego szuka młoda sztuka
16:30 Starsza pani znika - komedia sensacyjna
18:20 Tygodnik kulturalny
19:15 Legendy rocka odc. 9, 10
20:20 Soul Kitchen - komediodramat
22:10 Mad Men s. 7 odc. 3 - serial
23:10 Deep Purple z orkiestrą - Montreux 2011
00:25 Starsza pani znika - komedia sensacyjna

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:45 Jeźdźcy smoków: Obrońcy Berk odc. 17 - serial
08:15 Scooby-Doo i Brygada Detektywów odc. 6, 7, 8, 9 - serial
10:15 Ewa gotuje
10:45 Nasz nowy dom odc. 38 - rozrywka
11:45 Top chef s. 4 odc. 4 - rozrywka
13:15 Hell's Kitchen - piekielna kuchnia s. 3 odc. 3 - rozrywka
14:45 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 4 - serial
15:45 Trudne sprawy s. 9 odc. 4 - serial
16:45 Dlaczego ja? odc. 601 - serial
17:45 Słoiki odc. 4 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 210 - serial
20:05 Celebrity Splash! odc. 4 - rozrywka
22:00 Twoja twarz brzmi znajomo s. 3 odc. 4 - rozrywka
00:00 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami s. 3 odc. 4 - rozrywka

06:00 Strażnik Teksasu odc. 3 - serial
07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 16 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 11 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 3 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 14 - serial
09:00 Garfield Show odc. 15 - serial
09:25 Fałszywa dwunastka II - komedia
11:25 Kapitan Drake i drzewo życia - film przygodowy
13:10 Wszystko o psach odc. 4
14:10 STOP Drogówka
15:10 Przygody Merlina s. 4 odc. 9, 10 - serial
17:20 Grendel - film fantastyczny
19:00 Galileo
20:00 CSI: Kryminalne zagadki Miami odc. 33 - serial
21:00 Hawaje 5-0 odc. 24 - serial
22:00 Hawaia 5.0 s. 2 odc. 1 - serial
23:00 Drive - film sensacyjny
01:05 Wywiad z zabójcą - film sensacyjny

06:50 Dziennik telewizyjny
07:25 Okrasa łamie przepisy
08:05 Śmiałkowię górnego Mekongu
09:10 Wspaniałe stulecie
10:05 Byli sobie odkrywcy
10:40 Zagadkowy władca Peru
11:45 Bitwy wojny secesyjnej
12:55 Dziedzictwo i tajemnice morskogo świata
13:55 Polska i świat z historią w tle
14:10 Szerokie tory
14:45 Spór o historię
15:30 Wielka gra
16:25 Encyklopedia II wojny światowej
17:00 Snowdonia 1890
17:35 Cafe Historia
18:00 Wspaniałe stulecie
19:00 Byli sobie odkrywcy
19:40 Trzcina - karpacka Troja
20:20 27. Wołyńska Dywizja Piechoty AK
20:55 Bar przy placu
21:35 Abu Haraz
23:00 Encyklopedia II wojny światowej
23:35 Tajemnica twierdzy szyfrów
00:30 Snowdonia 1890
01:10 Bitwy wojny secesyjnej

06:05 Kopciuszek odc. 47 - serial
06:30 My, wy, oni
07:00 Msza św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach
08:00 Tydzień
08:30 Magazyn Ligi Mistrzów - magazyn
09:05 Ziarno odc. 535 - dla młodzieży
09:45 Drużyna A s. 3 odc. 15 - serial
10:45 Agenci T.A.R.C.Z.Y. odc. 4 - serial
11:30 Droga do zdrowia. Magazyn biegacza - magazyn
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:10 Między ziemią a niebem
13:00 Imperium pustynnych mrówek
14:10 Samotny facet - komedia
15:50 Talianka odc. 4 - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Strażacy odc. 5 - serial
18:35 Jaka to melodia? - rozrywka
19:20 Wiadomości naukowe
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Białe-Czerwoni - magazyn
20:09 10. PZU Półmaraton Warszawski odc. 2 - lekkoatletyka
20:14 Pogoda
20:25 Ranczo s. 9 odc. 4 - serial
21:25 Zgadnij kto - komedia romantyczna
23:20 Szybko i wściekle - film sensacyjny
01:15 Maria z Nazaretu odc. 4 - serial
02:20 Oszustwo odc. 4 - serial

07:55 Maja w ogrodzie
08:25 Akademia ogrodnika
08:30 Dzień dobry TVN
11:00 Co za tydzień
11:30 Odlotowy ogród
12:05 Prawo Agaty s. 7 odc. 4 - serial
13:05 Mali giganci odc. 4 - rozrywka
14:55 Maski - komedia
17:00 Ugotowani s. 8 odc. 7 - rozrywka
18:00 Piekielny hotel odc. 3 - rozrywka
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga!
20:00 Mamy cię! odc. 5 - rozrywka
21:20 Mąż czy nie mąż odc. 5 - serial
21:50 Nie rób scen odc. 5 - serial
22:25 Na językach
23:25 RoboCop II - film science-fiction
01:50 Uwaga!
02:05 Sekrety magii odc. 325 - rozrywka

06:20 Allo, Allo s. 2 odc. 3, 4, 5, 6 - serial
09:00 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 77, 78
10:00 Aukcja w ciemno odc. 15, 16
11:00 Łowcy okazji s. 2 odc. 13
11:35 Żółwik Sammy II: Wielka ucieczka - film animowany
13:15 Szklanka po łapkach - komedia
15:00 Hellboy: Złota armia - film fantastyczny
17:30 Przypadki Cezarego P. odc. 4, 5 - serial
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 13, 14 - serial
20:00 Elita zabójców - thriller
22:10 Z Nation odc. 9, 10 - serial
00:20 Z zimną krwią - thriller
02:20 Zobacz to!

06:30 M jak miłość odc. 1130 - serial
07:20 Barwy szczęścia odc. 1261, 1262, 1263, 1264 - serial
09:35 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 69
10:05 Makłowicz w podróży
10:40 King Kong - film przygodowy
14:00 Familiada - rozrywka
14:35 Rodzinka.pl odc. 138 - serial
15:15 Latający Klub II, czyli wieczór kabaretowy odc. 4 - rozrywka
16:25 Na dobre i na złe odc. 592 - serial
17:25 Na sygnale s. 3 odc. 53 - serial
18:00 Panorama
18:30 Sport-telegram
18:40 Pogoda
18:55 Przygarnij mnie odc. 1
20:05 Kabaretowa Scena Dwójki przedstawia odc. 41 - rozrywka
21:10 Służby specjalne odc. 5 - serial
22:05 Paraniernormalni Tonight odc. 5 - rozrywka
22:55 "Proszę państwa, będzie wojna" - koncert galowy
00:40 Matka Teresa od kotów - dramat obyczajowy
02:30 Frost/Nixon - dramat historyczny

06:35 Męski typ s. 2 odc. 1 - talk show
07:05 Mango - Telezakupy
09:10 Dwóch i pół s. 11 odc. 17 - serial
09:45 Castle s. 2 odc. 4 - serial
10:45 Bananowy doktor s. 2 odc. 2 - serial
11:45 Agenci NCIS s. 8 odc. 19 - serial
12:45 Areszt domowy - komedia
15:05 El Dorado - western
17:45 Głupi i głupszy - komedia
20:00 Mroczna dzielnica - film sensacyjny
22:15 Tajemnice Laury odc. 5 - serial
23:20 Numer 23 - thriller
01:30 Sekrety magii odc. 325 - rozrywka

07:05 Informacje kulturalne
07:25 Marszałek Piłsudski odc. 8 - serial
08:35 Legendy rocka odc. 9, 10
09:30 Informacje kulturalne
09:50 Co Ty wiesz o religii?
10:35 Angel - melodramat
12:40 Design odc. 3
13:15 Portier z hotelu "Mewa" - film krótkometrażowy
13:50 Odwiedziny o zmierzchu - nowele filmowe
14:20 Złota kaczka - baśń filmowa
15:15 Hala odlotów odc. 101 - talk show
16:05 Andrea Bocelli - koncert z Toskanii
17:15 Studio Kultura - Niedziela z...
18:10 Dorota - film obyczajowy
19:15 Pokój dziecienny - film obyczajowy
20:45 W lepszym świecie - dramat obyczajowy
22:50 Studio Kultura
23:00 Serbski epos
00:05 Mad Men s. 7 odc. 3 - serial
01:00 Człowiek na księżycu - film krótkometrażowy
01:05 Skrzydółka kurczaka - film krótkometrażowy
01:20 Co Ty wiesz o religii?
01:35 Prywatne piekło - dramat psychologiczny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
07:45 Jeźdźcy smoków: Obrońcy Berk odc. 18 - serial
08:15 Garfield Show - serial
08:30 Scooby-Doo i Brygada Detektywów odc. 10, 11 - serial
09:30 Scooby Doo i oporny wilkołak - film animowany
11:30 Czarownica - komedia romantyczna
13:45 Celebrity Splash! odc. 4 - rozrywka
15:45 Twoja twarz brzmi znajomo s. 3 odc. 4 - rozrywka
17:45 Nasz nowy dom odc. 39 - rozrywka
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Państwo w państwie
20:35 Irlandia - Polska - piłka nożna
23:00 Pieskie szczęście - thriller
00:05 Zdrady s. 5 odc. 4 - serial
01:05 Sport retransmisje - magazyn

06:00 Strażnik Teksasu odc. 4 - serial
07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 1 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 12 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 4 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 15 - serial
09:00 Rekin i Lava - film przygodowy
11:00 Galileo
13:00 Przygody Merlina s. 4 odc. 9, 10 - serial
15:00 Kapitan Drake i drzewo życia - film przygodowy
16:55 Zakręcony piątek - komedia
19:00 Galileo
20:00 Falszywa dwunastka II - komedia
22:00 Champion II - film sensacyjny
00:00 Operacja Delta Force III - film sensacyjny
02:00 Zbrodnie, które wstrząsnęły Polską odc. 3

06:50 Dziennik telewizyjny
07:25 Okrasa łamie przepisy
08:05 Gliniarz i prokurator odc. 7 - serial
09:05 Wspaniałe stulecie
10:00 Byli sobie odkrywcy
10:40 Bitwy wojny secesyjnej
11:40 Kolo historii
12:20 Kronikarz czasu wojny
13:05 Widziane na Ziemi
14:05 Szerokie tory
14:40 Złota maska
16:05 Encyklopedia II wojny światowej
16:40 Polska i świat z historią w tle
17:00 Snowdonia 1890
17:35 Ex libris
18:00 Wspaniałe stulecie
19:00 Byli sobie odkrywcy
19:40 Ostatnia akcja
21:15 Trzy spełnione marzenia
21:50 Żegnajcie, towarzysze
23:00 Encyklopedia II wojny światowej
23:35 Tajemnica twierdzy szyfrów
00:35 Snowdonia 1890
01:20 Pogoda na jutro

06:10 Sprawa dla reportera
06:55 Info poranek
07:10 Pogoda Info
07:15 Info poranek
07:40 Życie dla Ciebie. 10 mniej. Zwolnij!
08:00 Wiadomości
08:05 Pogoda poranna
08:10 Polityka przy kawie
08:35 Jaka to melodia? - rozrywka
09:30 Klan odc. 2726 - serial
09:55 Ojciec Mateusz odc. 140 - serial
10:50 Wspaniałe stulecie odc. 105 - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Wójt roku 2014
12:40 Przepis dnia
12:50 Imperium pustynnych mrówek
13:55 Autostrada do nieba odc. 58 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Okrasa łamie przepisy
15:50 Wspaniałe stulecie odc. 106 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - rozrywka
17:55 Klan odc. 2727 - serial
18:30 Świat się kręci
19:15 Przepis dnia
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Białe-Czerwoni - magazyn
20:10 Pogoda
20:25 Wiktory 2014 - gala - rozrywka
22:05 Doktorzy śmierci
23:10 Zgadnij kto - komedia romantyczna
01:00 Londyńczycy odc. 13 - serial
01:50 Londyńczycy s. 2 odc. 1 - serial
02:40 Notacje odc. 707
02:55 Autostrada do nieba odc. 58 - serial

06:00 Uwaga!
06:20 Mango - Telezakupy
07:25 Odlotowy ogród
08:00 Dzień dobry TVN
10:55 Szkoła odc. 98 - serial
12:00 Szpital odc. 326 - serial
13:00 Piekielny hotel odc. 3 - rozrywka
14:00 Ukryta prawda odc. 447 - serial
15:00 Szkoła odc. 99 - serial
16:00 Rozmowy w toku odc. 2436 - talk show
17:00 Ukryta prawda odc. 448 - serial
18:00 Szpital odc. 327 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej odc. 2042 - serial
20:50 Ugotowani s. 8 odc. 29 - rozrywka
21:30 You can dance - Po prostu tańcz! s. 8 odc. 5 - rozrywka
22:30 Żony Hollywood odc. 3
23:30 The Following odc. 3 - serial
00:30 Kamuflaż s. 2 odc. 10 - serial
01:30 Co za tydzień
02:00 Uwaga!
02:25 Sekrety magii odc. 326 - rozrywka

06:00 Złotopolscy odc. 150, 151 - serial
07:00 Gliniarz i prokurator odc. 7 - serial
08:00 Detektyw Monk odc. 8, 9 - serial
09:55 Sekret s. 3 odc. 157 - serial
10:55 Zbuntowany anioł odc. 59 - serial
11:55 Co ludzie powiedzą? odc. 6 - serial
12:30 Królowa serc odc. 72, 73 - serial
14:30 Niania s. 4 odc. 56, 57, 58 - serial
15:55 13. posterunek s. 2 odc. 26, 27 - serial
17:10 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 79, 80
18:20 Wojciech Cejrowski. Boso Tajlandia odc. 1
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 14, 15 - serial
20:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas s. 7 odc. 22, 23, 24 - serial
22:50 Doomsday - thriller
01:05 Zobacz to!
02:05 Taki jest świat - pod lupą odc. 9 - rozrywka

06:35 Coś dla Ciebie
07:05 M jak miłość odc. 759 - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:10 Barwy szczęścia odc. 1264 - serial
11:45 Na dobre i na złe odc. 503 - serial
12:45 Kabaret Ani Mru Mru - urodzinowy strzał w dychę odc. 1 - rozrywka
13:45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 29
14:20 Licencja na wychowanie odc. 17 - serial
14:55 Na sygnale odc. 16 - serial
15:25 Reporter Polski
16:00 Panorama - kraj
16:15 Pogoda - kraj
16:30 O mnie się nie martw s. 2 odc. 4 - serial
17:20 Tropem nieznanego odc. 4
18:00 Panorama
18:25 Sport-telegram
18:35 Pogoda
18:45 Jeden z dziesięciu - rozrywka
19:25 Barwy szczęścia odc. 1264, 1265 - serial
20:40 M jak miłość odc. 1131 - serial
21:35 Kulisy serialu "M jak miłość"
21:50 Tomasz Lis na żywo
22:55 W poszukiwaniu utraconego krajobrazu
23:45 Frost/Nixon - dramat historyczny
01:55 Czas honoru. Powstanie odc. 9 - serial
02:50 Tomasz Lis na żywo

06:30 Męski typ s. 2 odc. 2 - talk show
07:00 Julia odc. 158 - serial
07:35 Brzydula odc. 93 - serial
08:10 Sąd rodzinny odc. 161 - serial
09:10 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 562 - serial
10:10 Dr House s. 2 odc. 9 - serial
11:15 Mango - Telezakupy
12:50 Sąd rodzinny odc. 162 - serial
13:50 Szpital odc. 90 - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 563 - serial
15:50 Julia odc. 159 - serial
16:25 Brzydula odc. 94 - serial
17:00 Kobieta ze stali odc. 21 - serial
18:00 Dr House s. 2 odc. 10, 11 - serial
20:00 Nadzieja umiera ostatnia - film obyczajowy
22:25 Wybrani s. 2 odc. 5 - serial
23:25 Piekielna zemsta - film sensacyjny
01:40 Sekrety magii odc. 326 - rozrywka

07:15 Czarne chmury odc. 4 - serial
08:20 Kilka pytań o słyszenie świata
09:50 C.K. Dezertery odc. 1 - komedia
11:30 Studio Kultura - Niedziela z...
12:30 Cecilia Bartoli: Sacrificium - muzyka kastratów
13:40 Studio Kultura
13:45 Zarządca Sansho - dramat obyczajowy
16:05 Czarne chmury odc. 4 - serial
17:15 Kilka pytań o słyszenie świata
18:40 Żółty szalik - film obyczajowy
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Joanna - dramat wojenny
22:20 Libera - przewodnik po sztuce odc. 38
22:35 One - film krótkometrażowy
23:05 Videofan
23:10 Videogalerie odc. 123 - kultura
23:55 Informacje kulturalne
00:15 Chinka - dramat obyczajowy
02:10 Joanna - dramat wojenny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 20 - serial
09:00 Malanowski i Partnerzy s. 4 odc. 174, 175 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 20 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 429 - serial
12:00 Pielęgniarki s. 3 odc. 21 - serial
13:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 21 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2068 - serial
14:45 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 21 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy s. 14 odc. 708 - serial
17:00 Dlaczego ja? odc. 618 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2069 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 211 - serial
20:10 Pasja - dramat historyczny
22:20 Niewidzialny - film sensacyjny
00:55 Powrót do życia - melodramat

06:00 Zamiana żon odc. 13 - rozrywka
07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 2 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 13 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 5 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 16 - serial
09:00 Garfield Show odc. 16, 17, 24, 25 - serial
10:00 Czarodzieje z Waverly Place odc. 30, 1 - serial
11:00 Dzikie serce odc. 19 - serial
12:00 Sekrety sąsiadów odc. 16, 56 - serial
13:00 Policjantki i policjanci odc. 56 - serial
14:00 STOP Drogówka
15:00 Dom nie do poznania odc. 96, 97 - rozrywka
17:00 Dzikie serce odc. 20 - serial
18:00 Sekrety sąsiadów odc. 17, 57 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 57 - serial
20:00 Śmierć na 1000 sposobów odc. 5, 6
21:00 Śmierć na talerzu odc. 5
22:00 Galileo
00:00 Spadkobiercy odc. 26 - rozrywka
01:00 STOP Drogówka
02:00 Graffiti
02:15 Gość "Wydarzeń"
02:30 Tak czy nie

06:50 Dziennik telewizyjny
07:40 Makłowicz w podróży
08:10 Cafe Historia
08:30 Encyklopedia II wojny światowej
09:00 Wspaniałe stulecie
10:00 Byli sobie odkrywcy
10:35 Świat podróży według Ediego
11:10 Tajemnice początków Polski
12:00 Ex libris
12:20 Ostatnia akcja
14:05 Dawno temu w PRL-u
14:35 Notacje
14:50 Regiony z historią
15:10 Cafe Historia
15:35 Sensacje XX wieku
16:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 Spór o historię
17:40 Flesz historii
18:00 Wspaniałe stulecie
19:05 Byli sobie odkrywcy
19:45 Konkwistador. Historia Gonzala Guerery
21:00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
21:40 Sensacje XX wieku
22:40 Generałowie Hitlera
23:35 Polskie państwo podziemne 1939-1945
00:55 Świat podróży według Ediego
01:30 Złota maska
02:55 Przerwa w nadawaniu

06:10 Świat się kręci
06:55 Info poranek
07:10 Pogoda Info
07:15 Info poranek
07:40 Historia dla ciebie - pamięć.pl
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Polityka przy kawie
08:50 Jaka to melodia? - rozrywka
09:20 Klan odc. 2727 - serial
09:50 Ojciec Mateusz odc. 141 - serial
10:50 Wspaniałe stulecie odc. 106 - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Wójt roku 2014 odc. 11
12:40 Przepis dnia
12:50 Planeta wróbli
13:55 Autostrada do nieba odc. 59 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:15 Okrasa łamie przepisy
15:50 Wspaniałe stulecie odc. 107 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - rozrywka
17:55 Klan odc. 2728 - serial
18:30 Świat się kręci
19:15 Przepis dnia
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:10 Pogoda
20:25 Agenci T.A.R.C.Z.Y. odc. 5 - serial
21:15 Kochaj albo rzuć - komedia
23:25 Katyń - dramat wojenny
01:35 Londyńczycy s. 2 odc. 2, 3 - serial

06:10 Mango - Telezakupy
07:15 Detektywi odc. 976 - serial
07:50 Doradca smaku
08:00 Dzień dobry TVN
10:55 Na Wspólnej odc. 2042 - serial
11:25 Szkoła odc. 99 - serial
12:25 Szpital odc. 327 - serial
13:25 Ugotowani s. 8 odc. 29 - rozrywka
14:00 Ukryta prawda odc. 448 - serial
15:00 Szkoła odc. 100 - serial
16:00 Rozmowy w toku odc. 2437 - talk show
17:00 Ukryta prawda odc. 449 - serial
18:00 Szpital odc. 328 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej odc. 2043 - serial
20:50 Ugotowani s. 8 odc. 30 - rozrywka
21:30 Prawo Agaty s. 7 odc. 5 - serial
23:30 Superwizjer
00:05 Na językach
01:05 Agenci NCIS: Los Angeles s. 2 odc. 10 - serial
02:05 Uwaga!
02:25 Sekrety magii odc. 327 - rozrywka

06:00 Złotopolscy odc. 151, 152 - serial
07:00 Gliniarz i prokurator odc. 9 - serial
08:00 Detektyw Monk odc. 9, 10 - serial
09:55 Sekret s. 3 odc. 158 - serial
11:00 Zbuntowany anioł odc. 60 - serial
11:55 Co ludzie powiedzą? s. 2 odc. 1 - serial
12:30 Królowa serc odc. 73, 74 - serial
14:30 Niania s. 4 odc. 58, 59, 60 - serial
16:00 13. posterunek s. 2 odc. 27, 28 - serial
17:15 Wojciech Cejrowski. Boso Tajlandia odc. 1
18:00 Wojciech Cejrowski. Boso Etiopia odc. 1, 2
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 15, 16 - serial
20:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas s. 5 odc. 1, 2, 3 - serial
22:50 Intelligence odc. 12 - serial
23:40 Z Nation odc. 9, 10 - serial
01:30 Rodzinny ogród s. 3 odc. 3 - rozrywka
02:00 Zobacz to!
02:50 Muzyczne życzenia

06:35 Dom, droga, diecezja
07:05 M jak miłość odc. 760 - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:15 Barwy szczęścia odc. 1265 - serial
11:45 Na dobre i na złe odc. 504 - serial
12:50 Paranienormalni Tonight odc. 5 - rozrywka
13:45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 30
14:20 Licencja na wychowanie odc. 18 - serial
14:55 Na sygnale odc. 17 - serial
15:25 Rodzinka.pl odc. 51 - serial
16:00 Panorama - kraj
16:20 Pogoda - kraj
16:30 M jak miłość odc. 1131 - serial
17:20 Tropem nieznanego odc. 5
18:00 Panorama
18:30 Sport-telegram
18:40 Pogoda
18:45 Jeden z dziesięciu - rozrywka
19:25 Barwy szczęścia odc. 1265, 1266 - serial
20:40 M jak miłość odc. 1132 - serial
21:35 Kulisy serialu "M jak miłość"
21:45 Magazyn Ekspresu Reporterów
22:50 Na zawsze twoje
00:00 Służby specjalne odc. 5 - serial
00:55 Pitbull odc. 2 - serial
01:45 Magazyn Ekspresu Reporterów
02:45 Na zawsze twoje

06:15 W-11 wydział śledczy odc. 1028 - serial
07:00 Julia odc. 159 - serial
07:35 Brzydula odc. 94 - serial
08:10 Sąd rodzinny odc. 162 - serial
09:10 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 563 - serial
10:10 Dr House s. 2 odc. 11 - serial
11:15 Mango - Telezakupy
12:50 Sąd rodzinny odc. 163 - serial
13:50 Szpital odc. 91 - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 564 - serial
15:50 Julia odc. 160 - serial
16:25 Brzydula odc. 95 - serial
17:00 Kobieta ze stali odc. 22 - serial
18:00 Dr House s. 2 odc. 12, 13 - serial
20:00 Zodiak - dramat kryminalny
23:20 Siła pomsty - film sensacyjny
01:30 Tajemnice Laury odc. 5 - serial
02:30 Fringe: Na granicy światów s. 2 odc. 7 - serial

07:05 Informacje kulturalne
07:25 Czarne chmury odc. 5 - serial
08:30 Śmierć: opowieść o życiu odc. 1
09:40 C.K. Dezerterzy odc. 2 - komedia
11:00 Iluzja - nowele filmowe
11:30 Tygodnik kulturalny
12:25 Po trochu wyciągane z lochu, czyli Archiwizja
12:45 Muzyka lekka, łatwa i przyjemna odc. 3 - rozrywka
13:30 Po trochu wyciągane z lochu, czyli Archiwizja
14:00 Informacje kulturalne
14:25 Ferdynurke - film psychologiczny
16:10 Czarne chmury odc. 5 - serial
17:15 Zawrócony - tragikomedia
18:50 Śmierć: opowieść o życiu odc. 1
20:00 Eurokultura odc. 26
20:30 Manon - muzyka
23:35 Jedna scena
23:55 Boisko bezdomnych - film obyczajowy
02:10 Poza Kontrolą
02:40 Chico i Rita - film animowany

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 21 - serial
09:00 Malanowski i Partnerzy s. 4 odc. 176, 177 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 21 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 430 - serial
12:00 Pielęgniarki s. 3 odc. 22 - serial
13:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 22 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2069 - serial
14:45 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 22 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy s. 14 odc. 709 - serial
17:00 Dlaczego ja? odc. 619 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2070 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 212 - serial
20:05 Hell's Kitchen - piekielna kuchnia s. 3 odc. 4 - rozrywka
21:35 Tajemniczy składnik
21:50 Wschodzące słońce - dramat kryminalny
00:30 Dziecko szczęścia - komedia

06:00 Zamiana żon odc. 14 - rozrywka
07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 3 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 14 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 6 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 17 - serial
09:00 Garfield Show odc. 18, 19, 26, 27 - serial
10:00 Czarodziej z Waverly Place odc. 2, 3 - serial
11:00 Dzikie serce odc. 20 - serial
12:00 Sekrety sąsiadów odc. 17, 57 - serial
13:00 Policjantki i policjanci odc. 57 - serial
14:00 STOP Drogówka
15:00 Dom nie do poznania odc. 98, 99 - rozrywka
17:00 Dzikie serce odc. 21 - serial
18:00 Sekrety sąsiadów odc. 18, 58 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 58 - serial
20:00 STOP Drogówka
21:00 Ice Road Truckers: Drogi śmierci s. 4 odc. 5
22:00 Pociąg strachu - film sensacyjny
00:00 Spadkobiercy odc. 27 - rozrywka
01:00 Śmierć na 1000 sposobów odc. 5
01:30 Interwencja
01:50 Graffiti
02:00 Gość "Wydarzeń"
02:15 Tak czy nie
02:50 Puncher - magazyn

06:50 Dziennik telewizyjny
07:35 Makłowicz w podróży
08:10 Cafe Historia
08:30 Encyklopedia II wojny światowej
09:00 Wspaniałe stulecie
10:05 Byli sobie odkrywcy
10:35 Zaproszenie
11:10 Konkwistador. Historia Gonzala Guerery
12:10 Generałowie Hitlera
13:10 Polskie państwo podziemne 1939-1945
14:20 Notacje
14:35 Flesz historii
14:55 Polska i świat z historią w tle
15:20 Sensacje XX wieku
16:20 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 Dziękujemy wam Polacy
18:00 Wspaniałe stulecie
19:00 Byli sobie odkrywcy
19:45 Kleopatra: portret morderczyni
21:00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
21:40 Sensacje XX wieku
22:45 Ruski miesiąc
23:55 Ciemności skryją Ziemię
01:20 Auschwitz - Birkenau - anatomia zbrodni
02:05 Miejsca przekłęte

06:25 Planeta wróbli
07:20 Telezakupy
07:40 Drogi dla Ciebie. 10 mniej. Zwolnij!
08:00 Wiadomości
08:10 Pogoda poranna
08:15 Polityka przy kawie
08:35 Telezakupy
08:55 Jaka to melodia? - rozrywka
09:30 Klan odc. 2728 - serial
10:00 Ojciec Mateusz odc. 142 - serial
10:50 Wspaniałe stulecie odc. 107 - serial
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:25 Wójt roku 2014
12:30 Magazyn rolniczy
12:40 Przepis dnia
12:50 Niezwykły świat odc. 1
13:55 Autostrada do nieba odc. 60 - serial
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 Okrasa łamie przepisy
15:50 Wspaniałe stulecie odc. 108 - serial
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:25 Jaka to melodia? - rozrywka
17:55 Klan odc. 2729 - serial
18:30 Świat się kręci
19:15 Przepis dnia
19:30 Wiadomości
20:00 Sport
20:05 Szlachetna paczka
20:10 Pogoda
20:25 Uwikłani odc. 3 - serial
21:20 Coś - horror
23:15 Dokąd zmierzasz? - komediodramat
00:40 Cztery noce z Anną - dramat psychologiczny
02:15 Notacje odc. 365
02:35 Autostrada do nieba odc. 60 - serial

06:10 Mango - Telezakupy
07:15 Detektywi odc. 977 - serial
07:50 Doradca smaku
08:00 Dzień dobry TVN
10:55 Na Wspólnej odc. 2043 - serial
11:25 Szkoła odc. 100 - serial
12:25 Szpital odc. 328 - serial
13:25 Ugotowani s. 8 odc. 30 - rozrywka
14:00 Ukryta prawda odc. 449 - serial
15:00 Szkoła odc. 101 - serial
16:00 Rozmowy w toku odc. 2438 - talk show
17:00 Ukryta prawda odc. 450 - serial
18:00 Szpital odc. 329 - serial
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:50 Uwaga!
20:10 Doradca smaku
20:15 Na Wspólnej odc. 2044 - serial
20:50 Ugotowani s. 8 odc. 31 - rozrywka
21:30 Project Runway s. 2 odc. 5 - rozrywka
22:30 Ostatni władca wiatru - film przygodowy
00:35 Żony Hollywood odc. 3
01:40 Uwaga!
02:05 Sekrety magii odc. 328 - rozrywka

06:00 Złotopolscy odc. 152, 153 - serial
07:00 Gliniarz i prokurator odc. 10 - serial
08:00 Detektyw Monk odc. 10, 11 - serial
09:55 Sekret s. 3 odc. 159 - serial
11:00 Zbuntowany anioł odc. 61 - serial
11:55 Co ludzie powiedzą? s. 2 odc. 2 - serial
12:30 Królowa serc odc. 74, 75 - serial
14:30 Niania s. 4 odc. 60, 61, 62 - serial
16:00 13. posterunek s. 2 odc. 28, 29 - serial
17:15 Wojciech Cejrowski. Boso Etiopia odc. 2, 3, 4
19:00 Pingwiny z Madagaskaru s. 2 odc. 16, 17 - serial
20:00 W 80 dni dookoła świata - film przygodowy
22:35 Dracula III: Dziedzictwo - horror
00:15 American Horror Story: Asylum s. 2 odc. 5 - serial
01:10 Intelligence odc. 12 - serial
02:05 Zobacz to!
02:35 Dyżur s. 3 odc. 41

06:05 M jak miłość odc. 760, 761 - serial
08:00 Pytanie na śniadanie
11:10 Barwy szczęścia odc. 1266 - serial
11:45 Na dobre i na złe odc. 505 - serial
12:45 Hity kabaretu odc. 5 - rozrywka
13:45 Wojciech Cejrowski - boso przez świat odc. 29
14:20 Licencja na wychowanie odc. 19 - serial
14:55 Na sygnale odc. 18 - serial
15:25 Rodzinka.pl odc. 52 - serial
16:00 Panorama - kraj
16:20 Pogoda - kraj
16:30 M jak miłość odc. 1132 - serial
17:20 Tropem nieznanego odc. 6
18:00 Panorama
18:30 Sport-telegram
18:40 Pogoda
18:50 Jeden z dziesięciu - rozrywka
19:25 Barwy szczęścia odc. 1266, 1267 - serial
20:40 Na dobre i na złe odc. 593 - serial
21:45 Na sygnale s. 3 odc. 54 - serial
22:25 Co z oczu, to z serca - komedia kryminalna
00:35 O mnie się nie martw s. 2 odc. 4 - serial
1:35 Nelson Mandela. W imię wolności
02:40 Porządna kobieta - komedia

07:00 Julia odc. 160 - serial
07:35 Brzydula odc. 95 - serial
08:10 Sąd rodzinny odc. 163 - serial
09:10 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 564 - serial
10:10 Dr House s. 2 odc. 13 - serial
11:15 Mango - Telezakupy
12:50 Sąd rodzinny odc. 164 - serial
13:50 Szpital odc. 92 - serial
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska odc. 565 - serial
15:50 Julia odc. 161 - serial
16:25 Brzydula odc. 96 - serial
17:00 Kobieta ze stali odc. 23 - serial
18:00 Dr House s. 2 odc. 14, 15 - serial
20:00 Gniew oceanu - film katastroficzny
22:45 Czarne lustro s. 2 odc. 2 - serial
23:55 Wschodnie obietnice - film sensacyjny
02:10 Sekrety magii odc. 328 - rozrywka

07:05 Eurokultura odc. 26
07:30 Czarne chmury odc. 6 - serial
08:40 Śmierć: opowieść o życiu odc. 2
09:50 Stacja końcowa - dramat obyczajowy
11:30 Cappuccino z książką
11:55 Co Ty wiesz o religii?
12:10 KulturaneK
12:40 Zawód: reżyser odc. 1
13:10 Eurokultura odc. 26
13:35 Studio Kultura
13:45 Ziemia obiecana - dramat historyczny
16:40 Czarne chmury odc. 6 - serial
17:50 Książę - film obyczajowy
18:50 Śmierć: opowieść o życiu odc. 2
20:00 Informacje kulturalne
20:20 Warunki i zasady użytkowania
21:50 To nie tak
22:30 Remake - dramat obyczajowy
00:30 Studio Kultura
00:40 Ziemia obiecana - dramat historyczny

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 22 - serial
09:00 Malanowski i Partnerzy s. 4 odc. 178, 179 - serial
10:00 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 22 - serial
11:00 Dlaczego ja? odc. 431 - serial
12:00 Pielęgniarki s. 3 odc. 23 - serial
13:00 Trudne sprawy s. 9 odc. 23 - serial
14:00 Pierwsza miłość odc. 2070 - serial
14:45 Dzień, który zmienił moje życie s. 3 odc. 23 - serial
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Malanowski i Partnerzy s. 14 odc. 710 - serial
17:00 Dlaczego ja? odc. 620 - serial
18:00 Pierwsza miłość odc. 2071 - serial
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:25 Pogoda
19:30 Świat według Kiepskich odc. 59, 461 - serial
20:40 Top chef s. 4 odc. 5 - rozrywka
22:05 Faceci w czerni II - film science-fiction
23:55 Kick-Ass - komedia
02:15 Tajemnice losu

06:00 Zamiana żon odc. 15 - rozrywka
07:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 4 - serial
07:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 15 - serial
08:05 Nowy Scooby i Scrappy Doo odc. 7 - serial
08:35 Jake i piraci z Nibylandii odc. 18 - serial
09:00 Garfield Show odc. 20, 21, 28, 29 - serial
10:00 Czarodziej z Waverly Place odc. 4, 5 - serial
11:00 Dzikie serce odc. 21 - serial
12:00 Sekrety sąsiadów odc. 18, 58 - serial
13:00 Policjantki i policjanci odc. 58 - serial
14:00 STOP Drogówka
15:00 Dom nie do poznania odc. 100, 101 - rozrywka
17:00 Dzikie serce odc. 22 - serial
18:00 Sekrety sąsiadów odc. 19, 59 - serial
19:00 Policjantki i policjanci odc. 59 - serial
20:00 Wpół do śmierci II - film sensacyjny
22:00 Granice bólu - thriller
00:15 Spadkobiercy odc. 28 - rozrywka
01:15 Interwencja
01:55 Graffiti
02:05 Gość "Wydarzeń"
02:25 Tak czy nie

06:50 Dziennik telewizyjny
07:35 Okrasa łamie przepisy
08:05 Cafe Historia
08:25 Encyklopedia II wojny światowej
09:05 Wspaniałe stulecie
10:05 Byli sobie odkrywcy
10:35 Zaproszenie
11:10 Kleopatra: portret morderczyni
12:20 Ruski miesiąc
13:05 Jaster
14:15 Notacje
14:35 Spór o historię
15:15 Sensacje XX wieku
16:25 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
17:00 W pogoni za wiosną
18:05 Wspaniałe stulecie
19:05 Byli sobie odkrywcy
19:40 Fatima i świat
21:00 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii
21:35 Sensacje XX wieku
22:45 Wielki Tydzień
00:30 Zaproszenie
01:05 Obywatel Władimir Putin
01:45 Rosja - Polska
02:15 Wielcy marzyciele

RAZEM DLA REGIONU

UWAGA! KONKURSY!

Zachęcamy Państwa do wzięcia udziału w konkursach przygotowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego we współpracy z naszymi Tygodnikami. Przez Państwem kilka wyzwań. Czekają także atrakcyjne nagrody.

1

Przygotuj opis i zdjęcie inwestycji z Twojej gminy, zrealizowanej z RPO WK-P. Uzasadnij wybór. Prześlij pracę **do 15 kwietnia**, na adres Urzędu Marszałkowskiego, pl. Teatralny 2, 87-100 Toruń lub na razemdlawsi@kujawsko-pomorskie.pl z dopiskiem „Razem dla wsi – inwestycja”. Autor najlepszej pracy otrzyma voucher na weekendowy pobyt w Gospodarstwie Agroturystycznym Sienkiewiczówka w Zajezerzu, gm. Gniewkowo, pow. inowrocławski. Regulamin na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlawsi

2

Dla pierwszych sześciu osób, które **8 kwietnia o godzinie 12** zadzwonią pod numer **660 693 642**, mamy podwójne zaproszenia na koncerty do Kujawsko-Pomorskiego Impresaryjnego Teatru Muzycznego w Toruniu i Opery Nova w Bydgoszczy. Regulamin na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlawsi

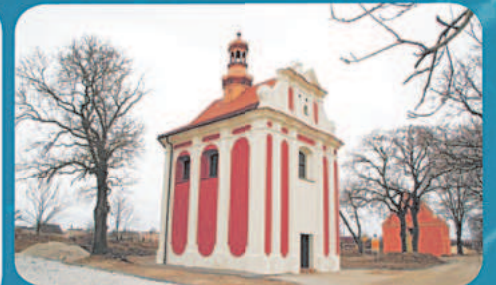
3

Napisz wiersz o zamku w Golubiu-Dobrzyniu i wyślij go na adres razemdlawsi@kujawsko-pomorskie.pl **do 20 kwietnia**, do godziny 10. Autor najlepszego wiersza otrzyma voucher na rodzinny pobyt na zamku (nocleg, wyżywienie, zwiedzanie zamku). Regulamin na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlawsi

4

Chcesz zwiedzić Kalwarię Pakoską, lub znajdujące się w pow. tucholskim Wioskę Górniczą w Pile (gm. Gostycyn) i Ptasią Wioskę w Adamkowie (gm. Kęsowo)? Zapisy odbędą się **13 kwietnia** pod adresem razemdlawsi@kujawsko-pomorskie.pl. Decyduje kolejność zgłoszeń. W temacie prosimy wpisać, o którą wycieczkę chodzi. Regulamin, liczba uczestników i daty zwiedzania na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlawsi

5

Chcesz otrzymać voucher na zabiegi SPA w **Herbarium Hotel SPA** wellness w Chomiąży Szlacheckiej (pow. żniński)? Wystarczy, że przygotujesz **przewodnik po inwestycjach**, zrealizowanych w twojej gminie przy wsparciu RPO WK-P i prześlesz go na adres e-mail: razemdlawsi@kujawsko-pomorskie.pl do 22 kwietnia. Regulamin na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl/razemdlawsi

6

W ostatnim konkursie do wygrania jest voucher na usługę turystyczną o wartości **2,5 tys. zł**. Aby go zdobyć, należy odpowiedzieć na **5 pytań** dotyczących naszego regionu oraz zmian, do jakich doszło w nim w ostatnich latach. Poniżej pierwsze pytanie: (zaznacz X poprawną odpowiedź)

1. W Oborach, za środki PROW 2007-2013, przebudowano:

- ☐ stację uzdatniania wody z wodociągiem
- ☐ trakt pielgrzymkowy z parkingiem
- ☐ boisko sportowe z zapleczem

Aby zobaczyć dalsze pytanie zapraszamy do przeczytania naszej publikacji „Razem dla kujawsko-pomorskiej wsi. Powiaty brodnicki, golubsko-dobrzyński, rypiński, wąbrzeski”.

Będzie ona dołączona do naszych Tygodników już w następnym numerze 2 kwietnia.

Królewskie siostry

MONARCHIA ➤ Pochodzące z Austrii siostry Elżbieta i Katarzyna były królowymi Polski. Obie zostały odtrącone przez Zygmunta Augustasta

Elżbieta_Habsburzanka

Elżbieta Austriaczka z dynastii Habsburgów spędziła dzieciństwo w zamku Ambras w Innsbrucku. W tej pięknej rezydencji w wieku 5 lat rozpoczęła edukację u niemieckiego uczonego pochodzącego ze Śląska. Księżniczka poznawała języki obce oraz podstawy innych dziedzin. Nie uczyła się jednak polskiego. Może to dziwić, ponieważ już wówczas myślano o jej ślubie z księciem Zygmuntem. Zdaniem niektórych historyków, było to dobrze przemyślane. Wraz z księżniczką na polski dwór musiałby trafić także tłumacz. Mógł on pełnić rolę szpiega.

W 1530 roku 10-letni Zygmunt August został koronowany na króla Polski. W tym czasie żył jeszcze jego ojciec Zygmunt, nazwany przez to „Starym”. Podczas ceremonii koronacji obecny był także Jerzy Brodaty, książę saski. To on w imieniu Habsburgów negocjował warunki przyszłego małżeństwa chłopca z księżniczką Elżbietą. W owych czasach ślub wśród arystokratów był umową cywilno-prawną. 11 listopada 1530 roku w Poznaniu podpisano wstępne porozumie-

nie. Zgodnie z nim, małżeństwo miało zostać zawarte w 1533 roku, czyli dokładnie wówczas, gdy Elżbieta obchodzić będzie 7. urodziny. Posag księżniczki stanowiło 100 tys. dukatów. W zamian król Polski przekazał małoletniej narzeczonej kilka polskich miasteczek.

Była jedna przeszkoda uniemożliwiająca ślub. Otóż Zygmunt i Elżbieta byli kuzynami. Polski książę był wnukiem Kazimierza Jagiellończyka, a księżniczka austriacka jego prawnuczką. Należało więc wystarać się o dyspensę u papieża Klemensa. Ojciec święty za odpowiednią opłatą przystał na ten związek. Do ślubu jednak nie doszło, ponieważ sprzeciwiała się jemu matka polskiego księcia – Bona. Jej opór udało się przełamać i 16 lipca 1538 roku podpisano nowe porozumienie. Zaręczyny odbyły się 17 lipca w Innsbrucku. Niepocieszona Bona dalej próbowała wyswatać syna z inną księżniczką – Małgorzatą de Valois.

21 kwietnia 1543 roku księżniczka Elżbieta, w eskorcie 12 dworzan, opuściła Wiedeń. W Ołomuńcu drogę zastąpił jej

biskup płocki Samuel Maciejowski w towarzystwie 1500 rycerzy. 5 maja księżniczka wjechała do Krakowa i po raz pierwszy w życiu ujrzała swojego przyszłego męża. Miała wówczas 16 lat, a Zygmunt August 22. Uroczystości weselne trwały aż dwa tygodnie. Podczas zaślubin na skroniach młodziutkiej Elżbiety spoczęła także korona królowej Polski. Na Bonę zaczęto wówczas mówić „stara”, co jeszcze bardziej utrudniało kontakty młodej monarchini z teściową.

Małżeństwo nie było szczęśliwe. Dziś powiedzielibyśmy, że Zygmunt August był playboyem. Jeszcze przed ślubem miał kilka kochanek. Elżbietę wychowano w posłuszeństwie wobec mężczyzny, musiała więc przez palce patrzeć na romanse małżonka. Dodatkowo odstręczała króla swoją przypadłością – epilepsją. Jakby tego było mało, na synową dybała także królowa Bona, poszukując sposobów na rozbić małżeństwa. Za Elżbietą obstawiał tylko król Zygmunt Stary, ale wobec władzy Bony, niewiele miał do powiedzenia.

Na nieszczęście młodej pary, dwa miesiące po zaślubinach do Krakowa dotarła zaraza. Dwór został podzielony. Zygmunt August trafił do Wielkiego Księstwa Litewskiego, a stary król, królowa i Elżbieta przez rok podróżowali po różnych miastach Polski. Separacja trwała rok. W 1544 roku małżeństwo przeprowadziło się do Wilna. Już wtedy Zygmunt August częściej bywał w sypialni poznanej rok wcześniej Barbary Radziwiłłówny niż w komnacie żony.

W kwietniu 1545 roku zdrowie Elżbiety podupadło. Ataki padaczki były coraz częstsze. 8 lipca 1545 roku Zygmunt August wyjechał do Krakowa, zostawiając żonę samą. Na jego usprawiedliwienie trzeba dodać, że w stolicy kraju wypytywał o najlepszych lekarzy. Niestety, 15 lipca Elżbieta zmarła. Pochowano ją po powrocie męża do Wilna, spoczęła w katedrze.

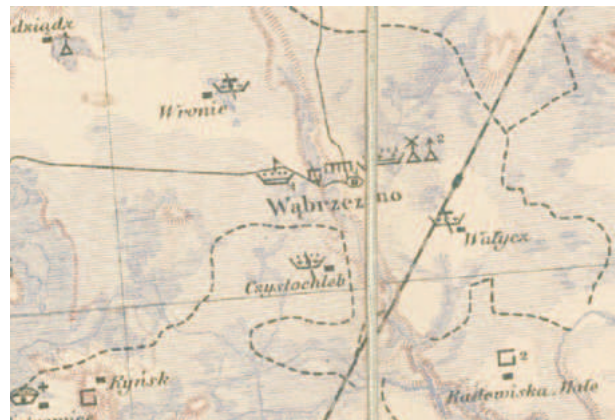
W 1547 roku Zygmunt zawarł potajemny ślub z Barbarą Radziwiłłówną, co niemal doprowadziło do wojny domowej. Małżeństwo przetrwało zaledwie cztery lata, a kolejną wybranką króla została... Katarzyna Austriaczka – młodsza siostra Elżbiety. Niestety, także chorowała na padaczkę. Odtrącona przez męża, opuściła Polskę.

(pw)

Kartografia

Mapa z historią

Zygmunt Działowski w 1880 roku wydał w Paryżu mapę, ilustrującą odkrycia archeologiczne na naszym terenie.

no naruszone miejsca pochówku z kultury grobów skrzynkowych, w Wąbrzeźnie natrafiono na odosobniony grób, którego nie udało się jeszcze sklasy-

fikować. W 1875 roku Zygmunt Działowski założył wraz z innymi patriotami Towarzystwo Naukowe w Toruniu. Rok wcześniej ten sam ziemianin udał się do Kijowa, gdzie wziął udział w zjeździe archeologicznym. Sześć lat później wydał mapę, której fragment dziś prezentujemy.

Największa liczba odkryć archeologicznych w końcu XIX wieku dotyczyła grobowców z różnych kultur. We Wroniu, Czystochlebie i Wałyczu odnalezio-

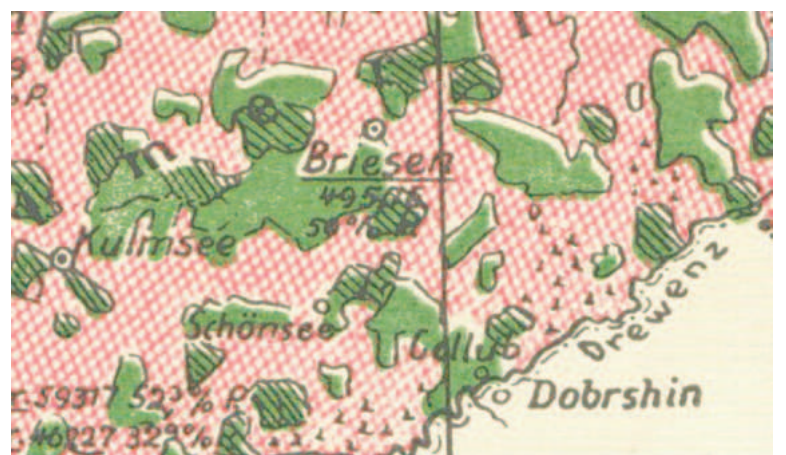
no naruszone miejsca pochówku z kultury grobów skrzynkowych, w Wąbrzeźnie natrafiono na odosobniony grób, którego nie udało się jeszcze sklasyfikować. W stolicy powiatu odkryto także palafity, czyli ślady budynków opartych na palach. Był i jest to typowy sposób budownictwa na terenach podmokłych. W XIX wieku grodziska średniowieczne w Orłowie, Ryńsku i Radowskich nazywano okopami. W Wąbrzeźnie odnotowano również odnalezienie kamieni pozostawionych przez ludy zamieszkujące te tereny w epoce neolitu i brązu.

(pw)

XX wiek

Niemieckie zdobycze

W 1913 roku niemieckie towarzystwo kresów wschodnich Ostmarkenverein opublikowało interesującą mapę, która przedstawia germańskie zdobycze terytorialne w zaborze pruskim i w naszych okolicach.

Kolor zielony na mapie oznacza tereny wykupione od początku XX wieku przez niemieckie banki i towarzystwa. Miały one przekazywać działki niemieckim kolonistom i przez to osłabiać polskie wpływy w tym rejonie II Rzeszy.

System osiedleń przypominał działania obecnych władz gmin, które oferują inwestorom ulgi podatkowe i inne mechanizmy pomocowe. Na początku XX wieku każda rodzina, która chciała osiedlić się w naszych okolicach, także mogła liczyć na zwolnienia podatkowe, 15 morgów ziemi lub nawet zwolnienie z obowiązku służby wojskowej. Powołana w 1886 roku Komisja

Kolonizacyjna w tym samym roku nabyła Orzechówko i Czystochleb. W 1892 roku do Niemców należały 2 tys. ha w Dębowej Łące. Na liście niemieckich zdobyczy widniały także Wielkie Rychnowo, Sierakowo czy Ostrowite.

Na prezentowanej przez nas mapie z 1913 roku Niemcy szczycą się tym, że w powiecie wąbrzeskim udało im się wykupić połowę gruntów. Dane wydają się być zawyżone i spełniać rolę propagandową. Kto wie jak wyglądałby jednak układ sił, gdyby nie fakt, że rok po opublikowaniu mapy nie wybuchła I wojna światowa.

(pw)

Ostatnia szarża husarii

WOJSKOWOŚĆ ▶ W 1716 roku pod Kowalewem Pomorskim doszło do bitwy między wojskiem polskim a oddziałami saskimi. Po raz ostatni w historii Polski walczyła wtedy husaria

Atak polskiej husarii był często nie do zatrzymania

Na początku XVIII wieku ziemie polskie były areną zmagania wojsk saskich, szwedzkich i rosyjskich. Nasi sąsiedzi walczyli w wojnie północnej. Rzeczpospolita nie brała w niej udziału. Król Polski August II Mocny, jako władca Saksonii, wciągnął jednak Polskę w ten konflikt.

W 1710 roku do Rzeczypospolitej, pod pretekstem zagrożenia tureckiego, wprowadzono wojska saskie. Turcja sprzymie-

rzona była ze Szwecją i wspierała roszczenia Karola XII i Stanisława Leszczyńskiego.

Utrzymanie wojsk saskich spadło na polską szlachtę. W stolicy powołano komisariat generalny, który miał się zajmować pobieraniem kontrybucji. Na panów, bez ich zgody, nałożono nowe podatki.

Wprowadzenie wojsk saskich do Polski miało także inne znaczenie. Planowano w ten sposób

zreformować m.in. wojsko polskie. Nadużycia wojska saskiego miały spowodować protest szlachty, w którym mediatorem miał być król. Monarcha przy tej okazji chciał narzucić swoje reformy w duchu absolutyzmu. Wobec takich działań, szlachta zaczęła walkę zbrojną. Pierwsze wystąpiły województwa małopolskie. Mimo zaangażowania wojsk saskich w działania wojenne w roku 1714 konflikt zaczął

się rozprzestrzeniać. Senatorowie odmówili królowi poparcia, a szlachta zawiązała konfederację wojewódzką.

Konfederaci, występując przeciw obecności wojsk saskich w Polsce, zwrócili się jednocześnie z prośbą o mediację do cara Piotra I. Tym sposobem Rosja stała się rzeczywistą protektorką Polski, zyskując sposobność ingerowania w sprawy wewnętrzne Rzeczypospolitej.

W listopadzie 1715 roku w Tarnogrodzie zawiązano konfederację generalną. Marszałkiem został Stanisław Ledóchowski. Konfederaci postawili sobie za cel obronę wolności RP, doprowadzenie do wyjścia wojsk okupacyjnych oraz odsunięcie urzędników saskich od władzy.

Walki toczyły się również w naszym regionie. Jesienią 1716 roku polskie oddziały wyparły z Torunia wojska saskie. Do kolejnego starcia doszło pod Kowalewem Pomorskim. Bitwa rozegrała się wzdłuż dzisiejszej ulicy Brodnickiej, między ruinami zamku a stacją benzynową we Frydrychowie.

Korpus saski generała Bosego, składający się z 6000 ludzi i 30 dział, został wysłany przez króla w celu rozbicia oddziałów konfederackich regimentarza Chryzostoma Gniazdowskiego. W skład oddziałów polskich wchodziło 2000 jazdy, 800 piechoty oraz 11 dział. Gniazdowski pozostawił w Toruniu 6 dział i 200 piechoty, a z resztą sił ruszył ku nadchodzącym od strony Brodnicy Sasom. Z pomocą podążyły dwa oddziały konfederackie z Lubelszczyzny. Jeden z nich – składający się z konfederatów li-

tewskich pod dowództwem Stanisława Potockiego (2000 jazdy) – zdołał połączyć się z Gniazdowskim jeszcze przed spotkaniem z wojskami Bosego.

Przeciwnicy spotkali się w Kowalewie Pomorskim. Konfederaci w centrum umieścili nieliczną piechotę z działami, prawe skrzydło zajęła jazda koronna, lewe – litewska.

Kilka chorągwi jazdy husarskiej zostało wysłane do lasów w okolicy Piątkowa oraz Frydrychowa. Ich zadaniem było opóźnienie marszu wroga, aby piechota mogła lepiej przygotować się do obrony. Husaria zdołała zaskoczenia rozbić jeden regiment saskiej piechoty. Przeciwnicy nie byli w stanie powstrzymać polskiej szarży. Zatrzymali się na dwie godziny. W tym czasie litewskie posiłki przygotowały się do obrony w okolicy ruin kowalewskiego zamku.

Po wyjściu z lasów wojska generała Bosego zaatakowały polskie prawe skrzydło i przełamały je, głównie za sprawą silnego ognia piechoty wspomaganej artylerią. Dalsze natarcie poszło na uszykowaną w centrum piechotę. Tymczasem Litwini na lewym skrzydle rozbili pozostającego tu w defensywie przeciwnika, ale zagrożeni ze skrzydła i tyłów musieli się wycofać.

Konfederaci stracili około 800 jazdy, całą piechotę i działa. Sasów zginęło prawie 600. Kilka tygodni później rokosz zakończył się podpisaniem porozumienia z królem. Dużą rolę odegrali tu Rosjanie, którzy doprowadzili do sejmu niemego. Ale to już inna historia.

(Szyw)

Wąbrzeźno

Z Dworcowej na 1 Maja

Tym razem prezentujemy widokówki przedstawiające obecną ulicę 1 Maja. Pocztówki pochodzą z początków XX wieku.

W ramach cyklu „Było i jest” prezentujemy pocztówki i zdjęcia przedstawiające Wąbrzeźno

i okolice na przestrzeni ostatnich 100 lat. Tym razem publikujemy dwie widokówki obecnej ulicy

1 Maja. W czasach zaborów nosiła ona nazwę ulicy Dworcowej (Bahnhofstrasse).

Pierwsza pocztówka ukazuje ulicę od strony rynku. Została wykonana w 1915 roku. Druga widokówka powstała nieco wcześniej – na początku XX wieku. Przedstawia dalszy fragment ulicy.

Jeżeli posiadacie państwo dawne zdjęcie lub pocztów-

ki Wąbrzeźna i okolic, prosimy o kontakt z naszą redakcją pod numerem telefonu 608 154 720 lub drogą elektroniczną pod adresem s.wisniewski@wpr.info.pl. Chcielibyśmy pokazać Czytelnikom jak zmieniał się świat wokół nas.

Tekst i fot. (Szyw)

* kwoty brutto

Kukurydza – wybór odmiany

UPRAWA ➤ Kukurydza jest rośliną, na której uprawę coraz częściej decydują się polscy rolnicy. Obecnie powierzchnia zasiewów przekroczyła już 1 mln ha. Czym się kierować, by wybrać odmianę adekwatną do swoich oczekiwań?

Liczne możliwości wykorzystania kukurydzy powodują, że wybór odmiany jest szczególnie istotny

Podobnie jak ryż i pszenica, kukurydza należy do grupy najważniejszych roślin na świecie. Pochodzi ona z Meksyku, gdzie panuje klimat zwrotnikowy. Wykorzystując możliwości genetyki, udało się wyhodować odmiany bardzo dobrze radzące sobie w chłodniejszym klimacie umiarkowanym, jaki występuje w Polsce.

Kukurydza znacznie lepiej znosi niedobory wody niż inne rośliny. Z tego też względu powierzchnia jej zasiewów stale ro-

śnie. Jeszcze 10 lat temu w Polsce uprawiano ok. 700 tys. ha kukurydzy (350 tys. ha na ziarno, 350 tys. ha na kiszonkę). Obecnie areał wynosi ponad 1 mln ha, przy znacznym wzroście powierzchni upraw na ziarno (ponad 600 tys. ha).

Istotna vegetacja

W Polsce zarejestrowane są 173 odmiany kukurydzy. Liczne możliwości wykorzystania tej rośliny powodują, że wybór właściwej odmiany jest szczególnie istotny. Na rynku istnieją te de-

dykowane uprawom na kiszonkę, ziarno oraz odmiany uniwersalne. Istotne są różnice w długości okresu wegetacji, określanego na podstawie liczby FAO:

- odmiany wczesne: FAO do 220,
- odmiany średniowczesne: FAO 220–250,
- odmiany średniopóźne: FAO 250–290,
- odmiany późne: FAO powyżej 290.

Wczesność kukurydzy jest jednym z najważniejszych para-

metrów przy wyborze odmiany. Wcześniejsze dają plon niższy, ale pewny do uzyskania, szczególnie w przypadku uprawy w rejonach północno-wschodniej Polski. Odmiany późne dają wyższy plon ziarna czy biomasy, ale trudniej go uzyskać.

Flint kontra dent

Kolejną ważną cechą jest typ ziarna. Tu wyróżnić można flint, dent oraz typ pośredni flint-dent. Udało się wprowadzić też odmiany semiflint (zbliżone do flint) oraz semident (zbliżone do dent).

Odmiany kukurydzy typu flint mają ziarno okrągłe i charakteryzuje je wyższa zawartość skrobi. Lepiej znoszą wiosenne chłody, szybciej kwitną, ale słabiej oddają wodę. Przeznaczone są na grys, ale również są bardzo dobre na kiszonkę. Odmiany o ziarnie typu dent są wrażliwsze na wiosenne chłody, wolniej rosną, ale szybciej oddają wodę, co umożliwia zbiór ziarna kukurydzy o niższej wilgotności. Typ ziarna dent przypomina koński ząb. Ze względu na fakt, że kukurydze są mieszańcami (F₁), to najczęściej odmian dostępnych na rynku posiada ziarno typu pośredniego flint-dent.

Kukurydziana susza

Bardzo dobra odporność kukurydzy na suszę spowodowała, że często uprawia się ją na słabych glebach oraz w rejonach

o niskich opadach. Kukurydza ma bardzo niski współczynnik transpiracji, co sprawia, że nawet gdy pobiera mało wody, efektywnie ją wykorzystuje. Niestety, nie wszystkie odmiany dobrze spisuują się na glebach lekkich. Przy wyborze odmiany zawsze należy zwrócić uwagę, na jakie typy gleb jest zalecana.

Zagrożenia dla upraw

Coraz większa popularność kukurydzy niesie za sobą pojawianie się problemowych szkodników i chorób. Spośród insektów szczególnie groźne są ploniarka zbożowa i omacnica prosowianka. Zwalczanie ploniarki zbożowej nie jest trudne. Zwykle wystarcza zaprawienie nasion mesurolem lub stosowanie insektycydów w fazie 2–3 liści kukurydzy. Znacznie większym problemem jest omacnica prosowianka, która atakuje kukurydzę w fazach uniemożliwiających zabiegi tradycyjnymi opryskiwaczami. Należy pamiętać, że między odmianami kukurydzy wstępują różnice w porażeniu przez omacnicę.

Najgroźniejsze choroby kukurydzy to głównie guzowata oraz fuzarioza kolb. Szczególnie uciążliwa jest ta druga. Grzyb wytwarza mykotoksyny, które są szkodliwe dla ludzi i zwierząt. Przy wyborze odmiany należy zwrócić uwagę na wrażliwość odmiany na fuzariozy. Zabiegi fungicydowe, podobnie jak w przypadku omacnicy, mogą być trudne z uwagi na znaczną wysokość roślin.

Na naszych polach zazwyczaj panują różne warunki, dlatego gwarantem sukcesu jest wybór odpowiedniej odmiany.

(mf)

Hodowla

Mocznik w żywieniu bydła

W ostatnim czasie wielu hodowców decyduje się na stosowanie mocznika w żywieniu bydła. Pozwala on znacznie zredukować koszty, gdyż z powodzeniem może być tanim źródłem azotu niebiałkowego dla przeżuwaczy.

Bezpieczną granicą stosowania mocznika jest dzienna dawka nie przekraczająca 100–120 g/szt. dorosłą

Należy pamiętać, że w żwacu żywy tak na prawdę mi-

kroorganizmy, które obumierają w żwacu i przedostają się do je-

lita, gdzie są trawione i stają się źródłem białka dla krowy.

Rozkład mocznika

Białka ulegające trawieniu w żwacu są rozkładane przez mikroorganizmy najpierw do aminokwasów, a następnie do amoniaku. Powstały w ten sposób amoniak jest wykorzystywany przez bakterie żwaczowe jako materiał budulcowy ich organizmów.

Mocznik natomiast jest bardzo szybko rozkładany w żwacu, przez co staje się źródłem amoniaku dla bakterii żwaczowych. Z powodzeniem może stać się uzupełnieniem białka dla bydła. Wprowadzenie do dawki żywieniowej mocznika w ilości 100 g pozwala obniżyć udział śruty so-

jowej aż o 500 g, co przekłada się na znaczące obniżenie kosztów.

Zbyt wysoki poziom

Podawanie mocznika niesie z sobą pewne ryzyko. Ulega rozkładowi do amoniaku, którego zbyt wysoki poziom jest dla organizmu krowy toksyczny.

Bezpieczną granicą stosowania mocznika jest dzienna dawka nie przekraczająca 100–120 g/szt. dorosłą. Nie wolno także podawać go zwierzętom mającym mniej niż 6 miesięcy. Młodsze bydło nie ma jeszcze w pełni wykształconego przewodu pokarmowego i odpowiednio ukształtowanej mikroflory żwacza. Niedopuszczalne jest stosowanie tego komponentu „na oko”. Bardzo łatwo go w ten sposób przedawkować. Decydując się na dodawanie mocznika do paszy, zawsze należy określić jego górną granicę dawkowania na podstawie używanych w gospodarstwie pasz. Stosowanie go nie jest wskazane, kiedy skarmiamy głównie pasze bogate w białko, a ubogie w energię. Potrzebuje-

my zatem pasz bogatych w łatwo dostępną energię, takich jak kiszonka z kukurydzy, wysłodki buraczane, śruty zbożowe, śruta kukurydziana czy melasa.

Bezpieczne stosowanie

Wprowadzając mocznik do dawki należy się także upewnić, że nie podajemy go jednocześnie z innymi paszami, które go zawierają (gotowe pasze czy koncentraty). W ten sposób możemy nieświadomie przekroczyć jego bezpieczną dawkę.

Najbezpieczniejszą formą stosowania mocznika jest podawanie go w mieszance pasz treściwych. Na rynku dostępne są także gotowe pasze i koncentraty zawierające w swoim składzie mocznik w ilościach bezpiecznych dla zwierząt. Wykorzystanie tego komponentu pozwala znacząco obniżyć koszty żywienia. Przy ścisłym przestrzeganiu zasad podawania jest on produktem w pełni bezpiecznym dla zdrowia zwierząt.

(ji)

Sieją na potęgę

UPRAWA ➤ W połowie marca na pola wyjechały pierwsze ciągniki, by przygotować glebę pod siew. Jeszcze w trakcie kalendarzowej zimy niektórzy rolnicy zdołali wysiać buraki

Siew metodą bezorkową staje się coraz bardziej popularny niezależnie od tego czy wsiewamy w mulcz ze słomy, czy w międzyplon

Bardzo ważne jest, by siać buraki jak najwcześniej. Planowanie tego zabiegu należy rozpocząć, gdy temperatura gleby na głębokości 5 cm wynosi minimum 6 stopni Celsjusza. Jeśli ziemia jest zbyt zimna lub zbyt wilgotna, wówczas dłużej poczekamy na wschowy. Drugim

czynnikiem ryzyka jest zgorzel przedwiosnowa.

Część plantatorów wiosną sieje buraki w mulcz. Technologia ta jest odpowiedzią na erozję gleby. Jesienią na pole wysiewa się międzyplon (np. biała gorczyca). Termin zabiegu powinien być tak dobrany, aby

z chwilą wystąpienia pierwszych jesiennych przymrozków gorczyca miała ok. 50 cm wysokości. Na przełomie marca i kwietnia, w przypadku występowania chwastów, należy zastosować herbicydy i nawożenie przed-siewne azotem (w zależności od potrzeb). Następnie wystarczy zasiać buraki. Czasami gorczyca potrafi być wybujała, warto więc zastosować siewnik z krojami tarczowymi.

Innym typem siewu w mulcz jest wysiewanie buraków w mulcz ze słomy ścierniskowej.

Zaletą takiego rozwiązania jest ograniczenie erozji wodnej i wietrznej, ograniczenie działania mławika burakowego, zwiększenie pojemności wodnej gleby i substancji organicznych w niej zawartych. Podstawowa wada to konieczność późniejszego siewu (międzyplon opóźnia obsychanie gleby).

(pw)

Mechanizacja

Przedwiośnie pod znakiem przyczep

Jeszcze przed wiosennym sezonem prac polowych 400 rolników postanowiło zakupić nowe przyczepy. To rekord nienotowany od wielu miesięcy.

Najpopularniejsze pozostają przyczepy marki Pronar, które kupiło 186 rolników. Na podium znalazł się jeszcze Metal-Fach i Metaltech. Najchętniej wybierano przyczepy o dużej ładowności, między 10 a 13 ton. Drugi pod względem popularności segment to te o ładowności 6-7 ton. Nasze województwo znalazło się poza czołówką, jeśli chodzi o zakup nowych urządzeń.

Przoduje Wielkopolska (62 szt.).

Świetnie ma się rynek maszyn używanych. W lutym zarejestrowano ich aż 646.

Przyczepy nie są może aż tak ważne w gospodarstwie jak traktory, ale to właśnie ich sprzedaż rośnie, tymczasem rynek ciągników kurczy się. W 2014 roku ilość sprzedanych profesjonalnych przyczep wzrosła o 5 procent, do prawie

5,8 tys. sztuk. Największy dołek na rynku wystąpił w 2013 roku, kiedy weszły w życie nowe przepisy utrudniające rejestrację przyczep własnej produkcji. W czerwcu tego roku wszedł obowiązek uzyskania homologacji, co uczyniło przydomową produkcję nieopłacalną.

(pw)

Finanse

Kasa tylko za wzrost

„Restrukturyzacja małych gospodarstw” – to nazwa programu, który w najbliższych latach ma przyczynić się do rozwoju najmniejszych gospodarstw w regionie.

W naszym województwie średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego to 15 hektarów. Niby nie jest źle, ale wciąż wiele gospodarstw produkuje tylko na własne potrzeby.

Pomoc przygotowywana dla rolników ma opiewać na kwotę 60 tys. zł (płatność w dwóch ratach). Będzie to premia wypłacana osobie ubezpieczonej w KRUS i prowadzącej wyłącznie działalność rolniczą, która do-

tąd nie korzystała z niektórych form unijnego wsparcia.

Zanim 60 tys. zł wpłynie na konto rolnika, będzie on musiał opracować biznesplan. Po co? Pomoc ma przełożyć się na zwiększenie wielkości ekonomicznej gospodarstwa o co najmniej 20 proc. w stosunku do sytuacji wyjściowej. Dodajmy, że uzyskany poziom trzeba będzie utrzymać przez 5 lat.

Otrzymałą premię będzie

można przeznaczyć na trzy cele: produkcję żywności, produkcję nieżywnościowych produktów rolniczych lub przygotowanie do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie. Jeśli więc ktoś chce poszerzyć swoją działalność sadowniczą np. o sprzedaż dżemów, to program jest dla niego idealny.

(pw)

Nieruchomości

Nie ma przebaczyć

Rolnicy, którzy uprawiają państwowe hektary bez umowy – niezależnie czy 2, czy 200 ha – muszą liczyć się z karami.

Izby rolnicze, o czym niedawno informowaliśmy, chciały, by rolnicy, którzy bezumownie uprawiają państwowe grunty o powierzchni mniejszej niż 2 hektary byli zwalniani z kar finansowych. Agencja Nieruchomości Rolnych odpowiedziała samorządowi rolniczemu, że gdyby odstąpiła od karania nieuczciwych gospodarzy, złamałaby prawo. Pracownicy agencji mają inną ofertę – proponują rozłożenie kar na raty lub odroczenie ich.

Istnieją trzy luki, które pozwalają na złagodzenie konsekwencji: – gdy zachodzi uzasadnione

przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów tego postępowania;

– gdy egzekucja kary okazała się nieskuteczna;

– gdy zapłata należności spowodowałaby konieczność korzystania przez dłużnika ze świadczeń pomocy społecznej.

Przypomnijmy, że kara za nieumowne użytkowanie ziemi wynosi pięciokrotność wywoławczej wysokości czynszu dzierżawnego danej działki.

(pw)

Finanse

Tani kredyt wciąż popularny

Na 3 proc. oprocentowane są kredyty preferencyjne na zakup ziemi. Mogą z nich skorzystać ci, którzy kupują państwowe grunty.

Agencja Nieruchomości Rolnych, oprócz niskiego oprocentowania, kusi rolników także 15-letnim okresem spłaty.

W naszym województwie koszt hektara państwowej ziemi wynosi ok. 30 tys. zł. Część gruntów sprzedawana jest w przetargach ograniczonych, więc ceny potrafią być wyższe. Najdroższe działki chodzą po 90 tys. zł za hektar. Najwięcej wydać muszą farmerzy

z okolic Inowrocławia i Chełmna. To tam są gleby najwyższej klasy bonitacji. W powiatach takich jak tucholski, sępoleński czy brodnicki klasa gleb pozostających w zasobach państwowych jest już niższa i nadaje się pod zalesianie.

W naszym województwie jeszcze w lipcu ubiegłego roku znajdowało się 85 tys. ha państwowych gruntów.

(pw)

Hodowla

Do leżenia i ważenia

Maty legowiskowe są wybawieniem dla systemów kostnych krów.

Maty wykonane są z elastycznej gumy. Oprócz tego, że zapewniają zwierzętom komfort, dzięki „bieżnikom” odprowadzają płyny. Stanowią też oparcie dla racic. Niektórzy producenci tego sprzętu stosują ciekawą technologię E.V.A. Maty tego rodzaju zbudowane są z milionów komórek wypełnionych gazem. Potrafią sprężyć się i rozprężyć, nigdy nie stają się twarde.

W maty warto inwestować, ponieważ leżąca krowa produkuje więcej mleka. W pozycji horyzontalnej powinna spędzać prawie połowę dnia. Działa to pozytywnie na jej system kostny. W oborach krowy czasem odczuwają dyskomfort podczas kładzenia się. Wiedzą, że może to wiązać się z bólem, jeśli ściółka jest płytka.

Jeden z niemieckich producentów oferuje hodowcom maty z wbudowanymi wagami. Czujniki przesyłają dane do komputera.

(pw)

REKLAMA

PAROL

87-400 Golub-Dobrzyń ul. Dworcowa 11
tel. 56/683 24 86 lub 56/683 50 81
e-mail: parol@parol-nasiona.pl

Jęczmień
Kucyk, Hajduczek Natasia, Nagradowicki,
Pszenica
Arabella, Tybałt
Pszennyto
Matejko
Owies
Zuch
Bobik
Albus

Ziemniaki sadzeniaki
Satina, Lilly
Nasiona Kukurydzy
Motylkowe
drobnonasienne i trawy

PASZE dla RYB

Srebrna Vambresia

PIŁKA RĘCZNA ➤ Pierwszego dnia wiosny w hali sportowej kowalewskiego gimnazjum rozegrano V Turniej Piłki Ręcznej Dziewcząt z klas 4 szkół podstawowych. Nasza ekipa uplasowała się na drugim miejscu

W bordowych strojach zawodniczki UKS Vambresia, w czarnych – UKS Olimpijczyk

Cykliczna impreza ma przede wszystkim popularyzować wśród dzieci gry zespołowe i sportową rywalizację fair play. – W zmaganiach wzięło udział pięć drużyn, które walczyły o puchar dyrektora Szkoły Podstawowej w Kowalewie Pomorskim – informuje Dorota Piątkowska. – Dla tren-

rów i uczestników najważniejsza jest dobra zabawa i radość ze sportowej rywalizacji. Mniej ważne są zdobyte miejsca, choć mimo wszystko mogliśmy zaobserwować, że młode zawodniczki mają wielkie serce do walki.

Puchar dyrektora zdobyły zawodniczki UKS Drwęca No-

var z Lubicza, natomiast drugie miejsce wywalczyły dziewczęta z UKS Vambresia Wąbrzeźno pod opieką trenera Bogdana Tarczyńskiego. Trzecią lokatę zajęły zawodniczki UKS Olimpijczyk z Kowalewa Pomorskiego. Na czwartym miejscu uplasowały się dziewczęta z UKS Bobry Bobrowo, a na piątym – BHT Byczki Kowalewo Pomorskie (drużyna również z UKS Olimpijczyk Kowalewo Pom.).

Wszystkie ekipy zdobyły pamiątkowe medale i puchary. Królem strzelców została Oliwia Ledwochowska z wąbrzeskiej Vambresii, za najlepszą zawodniczkę turnieju uznano Lidę Waćkowską z kowalewskiego UKS Olimpijczyk, zaś najlepszą bramkarką została zawodniczka UKS Drwęca Novar z Lubicza.

Tekst i fot.
Krzysztof Zaniewski

SIATKÓWKA ➤ **Niespodzianka w Lidze Oldboyów.** W XX kolejce Regionalnej Ligi Piłki Siatkowej Oldboyów sensacyjne zwycięstwo odniósł zespół Powiatu Wąbrzeskiego

Nasza reprezentacja sprawiła sporą niespodziankę, pokonując aktualnego lidera tabeli, zespół Chełmży, w stosunku setów 3:1. Mimo zaciętej rywalizacji, udało się wywalczyć 3 punkty, które zagwarantowały wąbrzeskiej ekipie co najmniej czwarte miejsce w końcowej tabeli rozgrywek. Wygrana po-

zwoliła również zachować matematyczne szanse na finałowe podium. By tak się stało, konieczne są zwycięstwa w ostatnich kolejkach sezonu i strata punktów przez czołowe drużyny, szczególnie KS Pigzę, do której Powiat Wąbrzeski traci cztery punkty.

(kl), fot. wabrzezno.pl

Postać

Do końca na torze

Urodzony w Wąbrzeźnie Grzegorz Knapp był czołowym zawodnikiem Ice Speedwaya, ścigał się również na klasycznych torach. Niestety, za jeden z występów zapłacił najwyższą możliwą cenę.

Grzegorz Knapp przyszedł na świat 18 marca 1979 roku w Wąbrzeźnie. Od najmłodszych lat pasjonował się sportami motorowymi i szybko zaczął uczęszczać do żużlowej szkoły GKM-u Grudziądz. W 1997 roku, po uzyskaniu pełnoletności, zdobył licencję na torze w Ostrowie Wielkopolskim, pozwalającą mu na pełnoprawne uczestnictwo w zawodach żużlowych.

Karierę seniorską kontynuował w grudziądzkim GKM-ie, którego barwy reprezentował w latach 1997-2002. W międzyczasie zdobył złoty i brązowy medal Młodzieżowych Drużynowych Mistrzostw Polski i startował w Młodzieżowych Indywidualnych Mistrzostwach Polski – miejsce 17. w roku 1999 i lokata

10. rok później. W 2000 roku, w zawodach o Srebrny Kask w Toruniu, uplasował się na czwartej pozycji.

Z Grudziądza przeniósł się do Lublina, a barw tamtejszego TŻ-u bronił w latach 2003-2004 i 2006. Startował również w Wybrzeżu Gdańsk (2007), Kolejarzu Rawicz (2008), ponownie w Grudziądzu (2009) i w KSM Krosno (2010). W klasycznej formule żużlowej rywalizacji nie odnosił jednak większych sukcesów, postanowił zatem poszukać innej drogi. Zaczął specjalizować się w Ice Speedwayu, czyli mniej popularnej odmianie żużla, której początki sięgają lat 30. XX wieku.

Taka forma sportowej rywalizacji najszybciej rozwijała się na terenie dawnego Związku Radzieckiego i to tam rozgrywano najwięcej tego typu zawodów. W historii dyscypliny (mowa o zawodach rangi Mistrzostw Świata i Europy) od roku 1964 tylko trzykrotnie zdarzyło się, by Rosjanie nie zdobyli kompletu medali. Na tym przykładzie widać więc wyraźnie, która nacja wiodła prym w tej konkurencji. Grzegorz Knapp wierzył jednak, że będzie w stanie przełamać tę rosyjską dominację. Na lodzie po raz pierwszy zabłysnął w 2008 roku. Został finalistą Indywidualnych

Mistrzostw Europy w wyścigach na lodzie, zajmując w Sanoku 13. lokatę. W 2010 roku awansował do całorocznego cyklu Indywidualnych Mistrzostw Świata i startował w barwach polskiej reprezentacji w Ice Speedwayu. W 2011 roku zajął drugie miejsce w turnieju o Złote Koziółki w Poznaniu.

Rok później osiągnął ogromny sukces w turnieju Ice Racing Sanok Cup. W imprezie startowała cała światowa czołówka, z dominującymi Rosjanami włącznie, ale świetnie dysponowany tego dnia Grzegorz wywalczył brązowy medal.

Knapp wielokrotnie podkreślał w wywiadach, jak istotne jest doświadczenie nabyte w trakcie startów na lodowych torach. Zaznaczał, iż z każdym sezonem robi wyraźne postępy, a do pełni szczęścia brakuje mu tylko wsparcia sponsorów, które zapewniłoby wyrównaną rywalizację z dominującymi zawodnikami z Rosji.

W marcu 2014 roku na temat widocznych postępów Grzegorza wypowiedział się Antolij Bondarenko, w latach 80. dwukrotny mistrz świata w lodowej odmianie speedwaya. Dokonał on szerszej oceny naszego reprezentanta mówiąc: – To dobry zawodnik, który już niejednokrotnie pokazał swoje nie-

małe możliwości nie tylko w nieoficjalnych zawodach, ale także w poszczególnych etapach mistrzostw świata. Jest odważnym wojownikiem, ale jego przygotowanie techniczne i taktyczne nadal pozostawia wiele do życzenia. Do tego dopracowania wymaga jego sprzęt. Dotyczy to zarówno ramy (głównie amortyzatorów), jak i silników. Nie jest tajemnicą, że dobrze przygotowany motocykl to podstawa dobrych wyników, a tego akurat Knappowi brakuje – powiedział.

Zdaniem Anatolija Bondarenko, korekty wymagał także styl jazdy Polaka, taktyka i sposoby prowadzenia walki na dystansie. – Jego „miotanie się” na torze nie tylko nie sprzyja poprawie wyników, ale również hamuje sportowy rozwój, mimo sporego potencjału, który Grzegorz bez wątpienia posiada – szczerze wyjął Rosjanin. – Zakończony właśnie sezon jest

tego dobitnym przykładem. Dlatego uważam, że dla Grzegorza wręcz niezbędny jest udział w zgrupowaniu pod okiem doświadczonego trenera, który podpowie mu i nauczy optymalnej trajektorii jazdy, pomoże zawodnikowi nauczyć się taktyki walki na torze, a przy okazji mechanicy doprowadzą jego motocykle do odpowiedniej kondycji. Potem można będzie oczekiwać od Polaka stabilnych i o wiele lepszych wyników – podsumował.

22 czerwca 2014 roku, w trakcie zawodów ligi holenderskiej, doszło do tragicznego w skutkach wypadku. W 5. biegu startujący w barwach zespołu Lelystad Windmills Grzegorz Knapp miał fatalnie wyglądający upadek. Obrażenia jakie odniósł były bardzo rozległe. Mimo natychmiast podjętej próby reanimacji zawodnik zmarł.

Kamil Lewandowicz

W SKRÓCIE

Siatkówka Zaproszenie

28 marca rozegrany zostanie X Jubileuszowy Turniej Piłki Siatkowej o Puchar Starosty Wąbrzeskiego. Wszyscy mieszkańcy powiatu będą mile widziani od godziny 8.00 w sali sportowej przy Zespole Szkół

Zawodowych w Wąbrzeźnie. W rywalizacji udział weźmie 12 zaproszonych drużyn, a jednym z fundatorów nagród jest nowy prezes Polskiego Związku Piłki Siatkowej Paweł Papke.

(kl)

Kamil Lewandowicz

Zadzwoń lub napisz!

k.lewandowicz@wpr.info.pl,

tel. 885 66 55 44

Przywieźli kilka medali

KARATE ➤ Na Mistrzostwach Polski Północnej w kyokushin karate dobrze zaprezentowali się wąbrzescy zawodnicy

W zawodach organizowanych przez Klub Walki Washi w Złocieniu, prowadzony przez Daniela Sobieckiego, wzięło udział 158 zawodników z 16 klubów. Swych reprezentantów wystawiły zespoły z Bydgoszczy, Chełmna, Chodzieży, Choszczna, Gdańska, Torunia, Wolina, Zduńskiej Woli, Złocienia. Wśród uczestników zmagania nie zabrakło również reprezentantów Wąbrzeźna. Licznie obsadzone zawody sprawiły, że poziom rywalizacji był bardzo wysoki, a medale w każdej z konkurencji zdobywali zawodnicy o sporych umiejętnościach.

Mistrzostwa rozgrywano w dwóch konkurencjach – kata (63 zawodników) i kumite (138 zawodników). Każda podzielona była na kategorie wiekowe tak, by rywalizacja była bardziej sprawiedliwa i wyrównana. Zawody otworzył prezes Polskiej Federacji Kyokushin Karate Bogusław Jeremicz, a wśród sędziów znalazł się m.in. Krzysztof Sosnówka prowadzący zajęcia w wąbrzeskiej szkole karate.

Prowadzący Mistrzostwa Polski Północnej Artur Wilento i Paweł Pęńsko dbali o sportowy wymiar rywalizacji w duchu fair play, by żaden z zawodników

startujących w Złocieniu nie czuł się poszkodowany.

Wszyscy reprezentanci klubu z Wąbrzeźna pokazali prawdziwego ducha walki. Krzysztof Sosnówka zaznaczył, że jest dumny z każdego ze swych podopiecznych, a występ w turnieju należy uznać za bardzo udany. Aż 8 zawodników dotarło do najlepszej czwórki mistrzostw w poszczególnych konkurencjach, co świadczy o dobrym przygotowaniu do zmagania w Złocieniu.

Kamil Lewandowicz
fot. nadesłane

Krzysztof Sosnówka i reprezentanci wąbrzeskiego klubu karate

Wąbrzeźno reprezentowali:

Anita Chojnacka – IV miejsce w konkurencji kata open
Filip Chetwynd – I miejsce w konkurencji kata do lat 10
Nikodem Kempa – IV miejsce w konkurencji kumite 9-10 lat (do 33 kg)
Mikołaj Krasowiak – III miejsce w konkurencji kumite 9-10 lat (powyżej 33 kg)
Jonasz Kiepe – II miejsce w konkurencji kumite 11-12 lat (do 35 kg)
Zuzanna Socha – I miejsce w konkurencji kumite 13-14 lat (do 50 kg)
Michał Sobierajski – IV miejsce w konkurencji kumite 13-14 lat (do 55 kg)
Patrik Witkowski – III miejsce w konkurencji kumite 15-16 lat (powyżej 65 kg)
Krystian Basak
Szymon Zasada

Bezpieczeństwo podopiecznych to podstawa rywalizacji w kategorii kumite

Wskazówki udzielane młodym podopiecznym przyniosły medalowy efekt

Wszyscy uczestnicy Mistrzostw Polski Północnej Kyokushin Karate

Rajd już niebawem

SPORTY MOTOROWE ➤ W najbliższy piątek o godzinie 18.00, po raz pierwszy w Wąbrzeźnie, wystartują Kujawsko-Pomorskie Mistrzostwa Off Road

Oficjalne otwarcie mistrzostw zaplanowano na wąbrzeskim rynku. Wtedy załogi wyruszą na odcinek nocny. Wcześniej, już od godziny 15.30, przewidziano prolog, który decydować będzie o kolejności startu w etapie wieczornym. Nocna rywalizacja powinna zakończyć się około godziny 23.00 przy „Mrówce” – ul. Przejazdowa.

W sobotę o godzinie 9.00 zaplanowano start odcinka dziennego (początek i koniec również na placu „Mrówki”). Szacowany czas przejazdu tego odcinka wynosi około 8 godzin, spodziewać się można zatem wyczerpującej i pasjonującej rywalizacji. Zakończenie mistrzostw, ogłoszenie wyników i wręczenie nagród również w sobotę, na placu „Mrówki”, od godziny 21.00.

Impreza w założeniu ma charakter rekreacyjny, ale jak zapewniają organizatorzy, nie zabraknie ducha sportowej rywalizacji. Wcześniejsze informacje o tym, że trasy, na których odbędą się zawody, nie będą należały do tych najbardziej ekstremalnych,

zostały oficjalnie potwierdzone. Najważniejsza będzie dobra zabawa wszystkich uczestników.

Przebieg rywalizacji to połączenie jazdy na czas podczas odcinków specjalnych ze zbieraniem pieczętek. Wszystkie odcinki pilotowane będą przez sędziów, a czasy uzyskane na tych sekcjach zadecydują o miejscach w przypadku równej liczby zgromadzonych pieczętek. Zawodnicy będą musieli poruszać się po trasie na podstawie podanych przez organizatorów notatek nawigacyjnych.

Rywalizacja odbędzie się w czterech niezależnych klasach. Pierwsza zostanie przeznaczona dla zawodników startujących na quadach, ale tylko tych z napędem 4x4. Klasa druga to „Advance Elektryk”, w której wystartują najbardziej zaawansowane technologicznie rajdówki, wyposażone w elektryczne wyciągarki (mogą być dwie lub jedna). Kategoria trzecia to klasa „Wyczyn”, w której zawodnicy nie mogą korzystać z żadnych wyciągarek (poza tymi

ręcznymi), ale dozwolona jest dowolna modyfikacja pojazdów. Ostatnia klasa „Turystyczna” to, jak sama nazwa wskazuje, rywalizacja samochodów najbardziej seryjnych. Jedynym warunkiem dopuszczenia do rywalizacji jest posiadanie napędu na cztery koła.

Trasy mają być charakterystyczne dla regionu wąbrzeskiego. Nie należy spodziewać się wielkiego błota czy też rwących potoków. Każdy miłośnik rajdów terenowych w trakcie Kujawsko-Pomorskich Mistrzostw Off Road znajdzie coś dla siebie.

Kamil Lewandowicz

Organizatorzy przypominają, że w związku z imprezą, w piątek (27 marca) parkingi na Placu Jana Pawła II oraz na ulicach Poniatowskiego i Partyzanta będą zamknięte. W zamian, w tym dniu, będzie można bezpłatnie korzystać z miejsc postojowych przy ul. Matejki przy Gimnazjum nr 1.

27.03.2015, PIĄTEK

10.00 - 13.30 – OTWARCIE BIURA RAJDU, REJESTRACJA, BADANIE TECHNICZNE (Biuro/Baza Rajdu – parking Sklep Mrówka Wąbrzeźno, ul. Przejazdowa 30, Wąbrzeźno)

14.00-15.00 – ODPRAWA ZAWODNIKÓW (Biuro/Baza Rajdu)

15.30-17.30 – PROLOG (Teren przy Sklepie Mrówka Wąbrzeźno, ul. Przejazdowa 30, Wąbrzeźno)

18.00-20.00 – OFICJALNY START DO ODCINKA NOCNEGO (WĄBRZEŹNO, Rynek)

ok. 23.00 – ZAKOŃCZENIE ODCINKA NOCNEGO (Baza Rajdu - Sklep Mrówka Wąbrzeźno, ul. Przejazdowa 30, Wąbrzeźno)

28.03.2015, SOBOTA

08.00 – OGŁOSZENIE WYNIKÓW ODCINKA NOCNEGO (Biuro/Baza Rajdu - Sklep Mrówka Wąbrzeźno, ul. Przejazdowa 30, Wąbrzeźno)

09.00 – START DO ODCINKA DZIENNEGO (Baza Rajdu - Sklep Mrówka Wąbrzeźno, ul. Przejazdowa 30, Wąbrzeźno)

20.30 – OGŁOSZENIE WYNIKÓW NIEOFICJALNYCH

21.00 – OGŁOSZENIE WYNIKÓW OFICJALNYCH ORAZ WRĘCZENIE NAGRÓD I PODSUMOWANIE (Baza Rajdu - Sklep Mrówka Wąbrzeźno, ul. Przejazdowa 30, Wąbrzeźno)

27-28.03 - Wąbrzeźno

Organizatorzy:

Patronat honorowy:

Partnerzy:

KUJAWSKO - POMORSKIE MISTRZOSTWA OFF ROAD

HARMONOGRAM

Piłka ręczna

Pogrom w zaległym meczu

W zaległym spotkaniu II ligi piłkarek ręcznych zawodniczki Vambresii Wąbrzeźno wysoko pokonały UKS PCM II Kościerzyna.

Było to siódme rozegrane spotkanie i szóste zwycięstwo szczypiornistek z Wąbrzeźna. W zaległym meczu czwartej kolejki rozgromiły drugi zespół UKS-u PCM Kościerzyna 44:15. Dzięki wygranej drużyna Vambresii za-

chowała szansę na pierwszą lokatę w tabeli.

11 kwietnia w Kwidzynie zaplanowano kluczową potyczkę z liderem ligi, niepokonanym MKS-em. Pierwsze spotkanie wąbrzeska „siódemka” przegra-

ła 22:30, ale do Kwidzyna uda się zmobilizowana i nastawiona na walkę o dwa punkty - punkty kluczowe w kontekście rywalizacji o prymat w II lidze kobiet.

(kl)

Piłka nożna

Remis na inaugurację

W pierwszym spotkaniu rundy wiosennej klasy okręgowej Unia Wąbrzeźno zremisowała w Radominie z miejscowym Sokołem

Paweł Mazurowski doprowadził do wyrównania po rzucie karnym

Sokół Radomin przed 17. kolejką, będącą równocześnie inauguracją rundy wiosennej klasy okręgowej, zajmował w tabeli 9. pozycję z dorobkiem 20 punktów. Unia zaś w 16 rozegranych spotkaniach zgromadziła o trzy „oczka” mniej. Przed meczem faworytem zdawali się być gospodarze, ale w pierwszym spotkaniu między tymi drużynami lepsi okazali się podopieczni Roberta Kościelaka, zwyciężając w 2. kolejce 3:1.

Spotkanie rozpoczęło się od szybkiej i kombinacyjnej akcji Unii Wąbrzeźno tuż po pierwszym gwizdku sędziego. Podanie na skrzydło odebrał Bartek Rybszleger, ale jego dośrodkowanie zdołał przechwycić bramkarz Sokoła. Kolejne minuty to wzajemne ataki z obu stron, ale dzięki dobrej postawie defensywy nie przekładało się to na klarowne sytuacje podbramkowe.

W miarę upływu czasu przewagę zaczęli zyskiwać gospodarze. Swoją dominację udokumentowali bramką na 1:0 w okolicach 15. minuty meczu. Po uderzeniu zza pola karnego piłka wpadła do siatki tuż przy słupku, a strzegący bramki MKS-u Andrzejewski nie miał szans na skuteczną interwencję.

Prowadzenie wyraźnie usa-

tysfakcjonowało drużynę Sokoła Radomin, bo po zdobyciu bramki grę zaczęli prowadzić piłkarze Unii. Pod koniec pierwszej połowy dobrą okazję do wyrównania miał Isbrandt, ale jego indywidualną akcję w ostatniej chwili przerwali defensorzy gospodarzy. Niewykorzystana sytuacja sprawiła, że zawodnicy Roberta Kościelaka schodzili do szatni z jednobramkową stratą do rywala.

Po przerwie gra MKS-u znacznie się poprawiła. Spotkanie zaczęło przebiegać wyraźnie pod ich dyktando, a piłkarze Sokoła nie byli w stanie poważnie zagrozić Andrzejewskiemu. Pierwszą szansę na wyrównanie zmarnował Ciepliński, ale w 75. minucie zawodnicy Unii cieszyli się z wyrównania. Wtedy to, po faulu w obrębie pola karnego, sędzia wskazał na 11. metr, a rzut karny pewnie wykorzystał Mazurowski. Do końca meczu obie drużyny nie stworzyły już klarownych sytuacji, a spotkanie zakończyło się podziałem punktów. Z przebiegu gry remis okazał się sprawiedliwym wynikiem, bo pierwsza połowa przebiegła pod dyktando piłkarzy z Radomina, zaś po zmianie stron na boisku dominowali zawodnicy wąbrzeskiej Unii.

W następnej kolejce MKS podejmie u siebie drużynę Czarnych Nakło nad Notecią. Rywale sąsiadują w tabeli z Unią, legitymując się identycznym dorobkiem punktowym. Zapowiada się zatem interesujące widowisko. Początek spotkania w sobotę, 28 marca, o godzinie 16.00 na stadionie w Wąbrzeźnie.

Tekst i fot. Kamil Lewandowicz

UNIA WĄBRZEŹNO vs. SOKÓŁ RADOMIN		
1	(1:0)	1
Gole		
1:0	Paweł Mazurowski	
Skład		
Unia: Andrzejewski, Rybszleger J., Nowaczek, Chojnowski, Kalinowski Dar. (80' Luterski) – Czarniecki – Hancyk (55'Marszałek), Rybszleger B., Mazurowski, Isbrandt (65'Liszaj) – Ciepliński (85' Leis)		
Żółte kartki: Ciepliński, Liszaj		